

KAKOR JELEN
HREPENI
PO POTOKIH VODA
TAKO HREPENI
MOJA DUŠA
PO TEBI, O BOG.

Psalm 4

BUENOS
AIRES
1984

DECEMBER

DUHOVNO ŽIVLJENJE

MORAL, FUNDADA EN LA VERDAD

Al dirigirnos particularmente a los cristianos, les recordamos que la verdad ha de ser buscada ante todo en su fuente divina y eterna. Se trata de la verdad profunda y real, con que la sabiduría de Dios ha creado los seres, los penetra y los conduce. El hombre debe buscarla para hacerla suya, descubriéndola en la creación visible, escuchando la palabra revelada ya por medio de los profetas de Israel y comunicada plenamente por Jesucristo, Verbo encarnado. Sabiduría divina que ha otorgado a los seres aquella verdad que es su propia naturaleza, su propia función, y su ley interior. Palabra de Dios que nos ha revelado el secreto destino y sentido de la historia humana, redimida y encaminada hacia su suprema recapitulación en Cristo, quien la entregará definitivamente al Padre.

Con todos los hombres de buena voluntad nos une el esfuerzo por alcanzar una verdad objetiva y universal, siempre nuevamente buscada, meditada y mejor comprendida, que nos ofrezca criterios válidos para examinar nuestros comportamientos y orientar nuestra conducta. Debemos encontrarnos de modo especial en la búsqueda de la verdad acerca del hombre, "con todo su potencial de grandeza y, además, en su necesidad de rendición del mal y del pecado que está en él" (Juan Pablo II, Mensaje en la Jornada mundial de la paz del 1 de enero de 1980, n. 2)

(Conferencia Episcopal Argentina)

NA SVETI VEČER

Božični zvonovi veselo pojo,
glasovi drhte jim v neznani sladkosti.
Kot bi veselilo se božje skrivnosti,
leskeče se v zvezdah polnočno nebo.

Božični zvonovi vsem dobrim ljudem
oznanjajo mir in ljubezen in spravo...
O Jezušček, stezo pokaži nam pravo,
ki varno pripelje nas v tvoj Betlehem!

Daruj nam, o Jezušček, svoj blagoslov,
odpusti vso krivdo v ljubezni nam večni,
da vedno bo v srcu in v duši presrečni
odmevala pesem božičnih zvonov!

Marija Jelen-Brenčič

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 51

DECEMBER 1984

S Kristusom je za vse ljudi prišla resnica, pravica in mir. Nov, boljši svet se je začel, čeprav ga še ne otipljemo z rokami. Kristus svojega kraljestva ni postavil kot nekaj dovršenega. Nas vse je poklical za sodelavce pri njegovi rasti. Dal nam je sredstva in navodila, po katerih naj bi sodelovali pri odrešenju sveta.

Kristusova resnica in ljubezen bosta zavladali v svetu, če bosta prej zaživelj v naših mislih in našem življenju.

Kristusova ljubezen mora postati zakon sveta, toda prej moramo biti kristjani prešinjani z ljubeznijo do bližnjega.

Obilo božičnega miru in sreče želi vsem sodelavcem, naročnikom, bralcem in prijateljem

„Duhovno življenje“

Božično voščilo

Božič je praznik tihe družinske sreče, krščanskega veselja in upanja. Bog se je v človeški podobi približal človeštvu in prižgal luč svetlobe in moči v še tako temne in na videz brezizhodne trenutke našega življenja. Bog je povsod z nami. „Razodela se je božja milost, ki prinaša odrešenje vsem ljudem,“ pravi apostol Pavel (Tit 2, 11). To je skrivnost svete noči.

Marsikoga veže nešteto lepih spominov na božične praznike v otroških letih. Večkrat so to res samo spomini. Pogosto pa so še vedno kljci, ki nas vsako leto na poseben način prebudijo iz verske mlačnosti. Dobro namreč vemo, kako hitro vsakdanje skrbi in naglica življenja v človeku okrnejo ali celo zamorijo najplemenitejše misli in želje. Stvari in dogodki, ki se z njimi srečuje, so preglasni, da bi mogel še zaznati skrivnostne utripe srca, ki mu dajejo slutiti Boga in hrepenenje po njem. Zato pa so lahko spomini na božične praznike, ki so se nam v zgodnji mladosti globoko zapisali v dušo, resnično božji kljci.

In res nas Bog kliče tudi po božičnih praznikih. Rodil se je kot človek na svet, da bi se rodil v slehernem človeku po milosti, po brezpogojni ljubezni. „Vsakdo, ki ljubi, je iz Boga rojen in Boga pozna,“ izjavlja apostol Janez (1 Jan 4, 7). Gotovo je smisel praznovanja božičnih praznikov prav

v tem, da naredimo v sebi prostor Bogu, tako da se „rodi“ v nas po milosti, po dobroti in ljubezni. V nasprotnem primeru bi ostalo to praznovanje brez pomena, bilo bi samo zunanost. Komu bomo naredili veselje v božičnih dneh, komu bomo skazali posebno ljubezen? Kako bomo spremenili v ustrezno božično razpoloženje vse svoje življenje? Kristus želi priti po nas k marsikomu. Posebno bi ga naj prinesli k žalostnim, bolnim in obupanim, k osamljenim in razočaranim, k ubogim naploh.

V teh dneh ne smemo pozabiti tistih, ki smo sicer lahko z njimi samo v duhu, v Bogu, ki ne pozna razdalj, a so še posebej potrebni veselega oznanila, da je Bog postal človek tudi zanje. To so tisti milijoni ljudi, ki umirajo od lakote, ki nimajo niti najnujnejšega za svoje življenje. To so množice trpinov po taboriščih, katerih življenje je za nekatere brez vsake vrednosti. To so ljudje, ki se tudi danes morajo bojevati za svojo svobodo, čeprav svet splošno zavrača suženjstvo. Kako naj ti ljudje verujejo v Boga ljubezni, ki je postal za nas človek? Kako naj verujejo, če se verni skoraj ne zmenijo zanje? To je nemir, ki ga moramo občutiti v sebi kljub božičnemu miru. To je božični glas vesti, ki ga ne smemo preslišati.

Naj nam Bog ljubezni, ki je

za nas postal človek, da razume-
ti skrivnostno globino božičnih
praznikov. Naj nas napolni s ti-
sto gorečnostjo za božje kraljest-
vo pravičnosti, ljubezni in miru,

ki ne bo odjenjala, dokler bodo
kje živeli ljudje v takšnih razme-
rah, da ne bi mogli verovati, da
je Bog za vse ljudi postal človek
in jih odrešil.

BREZMADEŽNA

Tvoja deviška soba počiva v somraku,
dolge, bele zavese rahlo zadrhté,
v podvojenem upanju upreš krišku pogled,
vdano skleneš svoje drobne roké.

Kamele zapuščajo puščavo, da bi pogasile žejo popotnikov,
angelska krila neslišno zašelestijo.
Marija sprejme Besedo Odrešenja
v svetem strahu in blaženih lic.

Mati, ki si nam rodila Jezusa,
Mati sedmih žalosti, v Tebi je zaživela Beseda
in postala človek. V naročje si vzela svojega božjega Otroka.
Milena Merlak

VENEC, OSVETLJEN OD SVEČ

Septembra razcvetó se oleandri.
Oktobra pride z mórja Krajši Dan
in javorji vzplamte z bregov pretemnih.
Kako diši november krizantem!

December, darežljiv in obubožan —
najlepšo prejme izmed lepih rož:
Marijo z Jezuščkom v božični noči,
ko angelov se čuje zbor pojoč.

In ko bi nam oči v temó prodrle —
v temó med zémľjo, nebom, svetom src,
kako bi vsi zavřiskali od sreče!

Vsak letni čas je osvetljen od sveč
iz milosti Resničnega Življenja —
in nekaj Božjega Srca je stenj.

KOT ZA PRVI BOŽIČ

Kako svetel je bel slovenski Božič,
ko v sneg se skrije šopek svetih rož!
In čevljev zvok po ledu v mir odmeva,
na pot k Daritvi božji prvi spev.

A bolj svetlo je srcu, ko se v Božič
Družine Svete vije kolovoz:
pod tujim soncem, tujimi ozvezdji,
pod časom, ki je tujim rekam zvest.

O, Jezušček v Marijinem naročju!
Naj rasem, kot si rasel Ti nekoč.
In naj mi bo tujina gostoljubna.

Slovenski zemlji vtisni moj poljub,
Marija!
Kdaj bo spet zares svobodna?

O, Jožef — vodi nas
za vsak odhod!

Vladimir Kos

Advent in božič

Adventni venec ali znamenje in klic Janeza Krstnika: „Pripravite pot Gospodu!“ nas povabijo na dolgo pot, ki se sicer vsako leto začne, konča pa nikoli. Vsako leto znova smo postavljeni na pot odrešenja, ki se urešničuje v krogu bogoslužnega leta, vsako leto znova pa tudi ugotavljamo, da smo prehodili le delček dolge poti življenja in popolnega odrešenja. Toda to dejstvo nas ne potre, saj nas vodi hrepenenje. Usmerja nas velika želja po srečanju z Življenjem, po novem rojstvu, po pitju iz korenin bivanja. Učlovečenje Boga, otipljivo in skrivnostno, nas napolnjuje z brezmejnimi upanjem.

Preroki so o njem govorili

V Jezusu se je zbralo in nagradilo vse hrepenenje grešnega človeštva. Lahko bi rekli, da so bi-

le oči vseh zazrte v Luč, ki je morala priti, v Življenje, ki je moralo vzkleti, v Rešenika, ki se je moral roditi. In kdo bo obljubljeni Odrešenik?

Prerok Ezekijel ima slabo skušnjo s kralji, ki mislijo le nase in na svoje koristi. Primerja jih slabim pastirjem, ki jim za čredo ni mar. Niso pripravljeni ničesar tvegati za zaupane ovce. Bog sam se bo zavzel zanje. Vodil jih bo na pašnike z najboljšo travo. Z gorjačo bo odganjal volkove. Ranjene bo obvezal. Majhne bo jemal v naročje. Razkropljene bo spet zbral skupaj. To bo zares dober pastir (prim. Ezk 34). K nam prihaja Pastir. Ves je na naši strani. Bdi nad nami. Skrbi za nas. Pozna naše potrebe. Ima čuteče srce.

Izaija opisuje stisko izvoljenega ljudstva, ki ječi v okovih sužnosti v tuji deželi. Temu ljudstvu bo Bog poslal Služabnika. Prihaja z dobrim sporočilom, a ga ne sprejmejo. Končno ga obsodijo na smrt in umorijo. In v nasprotju s človeško pametjo in s človeški mi pričakovani je prav ta umorjeni Božji služabnik prinesel vsem odrešenje. Učlovečenje ni pravljica. Prodor Boga v naš svet ni zgodbica za lahko noč. Božji prihod lomi našo sužnost. Iz hlapcev nas postavlja za dediče večnih dobrin. Vse to pa v moči žrtve.

Prišla je ura Boga

Dva slavospeva, Magnificat in Benedictus — zapela sta ju Marija in Zaharija — opevata dopolnitev obljub, ki so jih prejeli že patriarhi. Čas je minil, stoletja so pretekla, a svet je še vedno v pričakovanju. Prihod odrešenika je naznanjen, a le nekaj ljudi ve zanj. Pa še ti ne vedo, kaj bo iz vsejanega semena zrastle. Bog dela prikrito. V tišini in zavarovanosti se uresničujejo njegovi načrti. Skrivnost mora dozoreti v odmaknjenosti. Kakor je cvetlica dolg molk, spremenjen v čudovite barve, tako je Sin človekov dolgo hrepenenje, uresničeno v božji govorici ljubezni.

Naše misli so z Marijo, ki pričakuje Otroka. Kaj se dogaja v njenem srcu? In pod njim? Mislil na rojstvo nas razneži in z rahločutnimi občutki se predajamo skrivnosti božiča. Potrebuje mo nežnosti. Brez topline ne moremo živeti. In prav je tako.

Praznovanje adventa v bogoslužju

Začnemo malo sramežljivo. Na redimo adventni venec ali znamenje. Prižgemo prvo, drugo svečo. Mislimo na izdelavo jaslic. Malo nas predrami praznik Brezmadežne, ki je postavljena pred nas kot pravzor življenja z Bogom. Resna priprava se začne z obhajanjem devetdnevnic. Adventne pesmi budijo hrepenenje, pričakovanje in upanje. Pridi in nas reši! kličejo naša srca. Pridi in

posveti v naše življenje! Pridi in preženi temo nevednosti in greha!

Evangeljski odlomki na adventne nedelje imajo poseben značaj. Ozirajo se na Kristusov prihod ob koncu časov (1. nedelja), na Janeza Krstnika, ki kot glas vpijočega pripravlja pot (2. in 3. nedelja) in na dogodke ob oznanilu Jezusovega rojstva (4. nedelja). Starozavezna berila so prerokbe o Odrešeniku in mesijanskem času, zlasti iz knjige preroka Izaija. Novozavezna berila so predvsem spodbude za bolj krščansko življenje. Božja beseda nas vodi v skrivnost učlovečenja. Pripelje nas v skrivnostni svet nedoumljivega božjega življenja, ki se velikodušno podarja človeku.

Božič

Zazrem se v jasli, v Dete in premišlujem:

O Bog, ali prepoznaš med milijoni obrazov, ki te iščejo v teminah noči, moj obraz? Ali prepoznaš med dvignjenimi rokami, ki so včasih utrujene in omahljive, moje roke? Ne dovoli, da bi podlegel skušnjavi in sklonil glavo in povesil roke.

Danes sem pred teboj z močno odprtimi očmi in z dvignjenimi rokami. Povedali so mi veselo novico in pritekla sem. Vidim, da mi tudi ti ponujaš roko. Vidim, da tudi ti — kakor golob v letu — prihajaš na srečanje z menoj, da mi podariš Sina, da mi daš Duha.

Na nebesnem obzorju si zbral

vse barve nebes in zemlje. Ob stiku naših prstov s svojimi si spustil prstan nove zaveze in nam ponudil nerazvezljivo poroko. Marijino devištvo je reklo „da“ in dovolilo tvojemu Sinu vstopiti v svet človeka. Jožefovo zaupanje je reklo „da“ in dovolilo tvojemu Sinu vstopiti v izvoljen narod.

Ti si tukaj pred menoj, v teh jaslih, sad božje in človeške ljubezni. Ti si odprta Očetova roka, obraz novorojenega Sina, prešeren let Duha.

Primi me za roko. Poglej moj obraz. Primi roke vseh ljudi na zemlji. Poglej vse obraze sveta. To je krik. To je zahvala. To je gotovost. Ker si z nami, vem, da ne smem popustiti razočaranjem, krivicam, potrnosti. Vem, da moram tudi jaz ponuditi roko, pokloniti prstan, dati življenje.

Jezus, v tem božičnem času namredi iz vseh, ki verujemo vate,

graditelje sprave, sreče, miru in pravice.

Razmišljanje je preraslo v molitev. Drugače tudi ni moglo biti. Božična skrivnost je pregloboka, da bi jo le površno opazoval.

S pastirji v hlevu

Vživim se v pastirja 20. stoletja in modrujem:

Jezus, božji Otok, kot drugi pastirji sem tudi jaz v temni noči čul pri svoji čredi, ki je bila v trdni ogradi. Toda božič je. Prišel sem te pogledat... Oprosti mi, ker so moje ovce prišle z mano. Moje ovce so moje težave (težko se spravim k delu, s soljudmi pride večkrat do kratkega stika, ne znam držati dane besede). Moje ovce pa so tudi moje radosti, moje upanje (bil sem zdrav, hitro sem se spravil s prijatelji, rad sem delil z drugimi).

Poglej, nisem sam. Od vsepovsod so ljudje. Vsi prihajajo k tebi. Začutim, da smo družina, da smo tvoja Cerkev. Težko razumem, kar nam pripovedujejo učenjci ljudje in duhovniki. Toda nekaj sem pa le mogel razumeti. To namreč, da kadar se smejim ali jokam, kadar delam in ko počivam, kadar se jezim in ko se pobotam, kadar vidim trpljenje in ko pomagam zdraviti, ko doživim rojstvo in smrti, si Ti vedno z menoj, z nami. Sam si želel živeti kot jaz, kot mi.

Hvala, Jezus, da si prišel. Primi me za roko. Tako trdnost mi daje, ko je treba prekoračiti ne-

varni del poti. Tudi jaz ti dam svojo roko. Rad bi ti pomagal podariti temu svetu, ki ga ljubiš, malo več veselja, malo več radosti.

To vam bodi znamenje

Poglej, moje ljudstvo, kaj dela nepremagljiva Gospodova ljubezen. On, ki je uravnaval eksplozije zvezd in rojstvo atomov, on, ki je hodil po preprogah širnih galaksij in stkal pregrinjala zvezd, on, ki je vsa večnost, Gospod dnevov in noči, je vstopil v tek časa.

Poslušaj, moje ljudstvo, novice, ki ti je naznanjena, in nad sivino dežele boš videlo čudo, ki ti ga je pripravil Bog, ki je vklepal svoje zapovedi v kamen med bliskom in gromom. Bog, ki se je skrival na vrhovih gora. Bog, ki je zapovedoval morjem. Bog, čigar imena si nihče ni upal izgovoriti, ne da bi padel na obraz v prah zemlje. Ta Bog je obiskal zemljo in s svojimi očmi ga lahko gledamo.

On, pred katerim je David plešal, On, za katerega je Salomon zgradil hišo iz zlata in dragocenelega lesa, On, ki so ga preroki opevali in po njem hrepeneli dolga stoletja, On, ki ga opeva vse stvarstvo in vsa bitja živijo od njegovega diha, On, ki ne neha presenečati, se je rodil v hlevu. Moremo ga gledati, Gospodarja življenja, položenega v jasli preprostega hleva. Poglej, moje

ljudstvo, plemenitost, ki se razliva na nas. Odeti smo s kraljevskim plaščem, saj nam je Bog rojen kot otrok. Bog se nam je dal kot sin. Tako eno je postal z nami, da njegova večnost kaplja na nas in moremo končno s svojimi ustnicami izgovoriti njegovo ime: Jezus, Emanuel, Bog z nami.

Božični čas

V bogoslužju se predamo luči, tišini noči, rojstvu na sveti večer. Polnočnica je klic radosti: Dete nam je rojeno, Sin nam je dan! Veselite se novorojenega Odrešenika. Ves božični dan nas božja beseda hrani s skrivnostjo Boga, ki je postal človek. Praznik svetega Štefana nas spomni na našo hojo za Jezusom, ki je naporna in zahtevna. Ob prazniku Svete Družine se poglobljamo v skrivnost življenja v nazareški tišini in umaknjenosti. Harmonija v nazareški družini nas vabi k posnevanju. Praznik božje Matere na novo leto nas še enkrat spomni na znano resnico, da nam je vse podarjeno. Življenjsko smo povezani z Bogom in vsak trenutek smo v njegovih rokah, saj nas pozna po imenu in smo mu dragoceni. Praznik Gospodovega razglašanja pokaže na misijonsko poslanstvo Cerkve. Božično dobo sklene nedelja Jezusovega krsta. Oče nam razodene Jezusa kot svojega ljubljenelega Sina, ki ga naj poslušamo in mu sledimo. In to delamo vse bogoslužno leto.

Silvin Krajnc

Alojz Rebula:

Pridi!

BOŽIČNA MEDITACIJA

Še ni bil zrastel papirus, na katerem je imel cesar Avgust napisati odlok, naj se popiše ves svet.

Bilo je v sinjini časov, ko je iz eksplozije luči šla eksplozija Luči v eksplozijo Luči.

Od Očeta v Sina in v Duha.

Blisk je zažarel pred Sinom, razcepljen v dvoje mečev — perutnic iz svetlobnih let.

„Kdo si?“

„Angel-zvezdar, reditelj ene tvojih galaksij.“

„Katere?“

„Ene najmanjših med tisoči, ki so tvoje podnožje: Rimske ceste.“

„Čemu prihajaš?“

„Da ti v imenu sto milijard sonc, ki jih pasem v tej svoji gredici, izrečem zahvalo, da si izbral prav Rimsko cesto, to našo pritlikavko, da se v svojem veličastvu izničiš in postaneš eno izmed njih.“

„Ne bom sonce, ampak nekaj neskončno manjšega.“

„Eden izmed naš, bliskov pred vašim prestolom? Angel?“

„Nekaj še manjšega. Nekaj ne

samo iz duha, ampak tudi iz vode, železa, kalcija. Nekaj razcepljenega v roke in v noge. Odvisnega od kisika in od hrane. Nekaj dihajočega. Človek.“

„Kakršno je bitje, ki živi na obrobju moje Rimske ceste, v območju prav malega sonca, na ne največjem od njegovih devetih planetov? Na tistem prašku, na periferiji galaksije, ki je sama na periferiji tvojega vesolja?“

„Ampak človek je bil vsajen na tisti prašek, zelen od morij in od gozdov, da bi zrastel v nesmrtnost kakor ti. S svojim uporom proti meni si je izvolil smrt. Grem, da mu vrnem nesmrtnost.“

Bilo je, ko da sta perutnici ugasnili in ko da so vsa svetlobna leta v njih postala tema.

Šele čez čas se je oglasil angel-zvezdar: „Ampak prideš kot kralj slave, v znamenjem nesmrtnosti na čelu?“

„Ne, na čelo si bom zapisal njegov kišik in njegovo hrano, njegovo kri in njegove solze, njegovo umrljivost.“

„Da boš sprejel nase ponizanje človeškega rojstva, poroda in dojenja?“

„In človeške smrti.“

„Vesolje je v tebi znorelo.“

„Ni znorelo vesolje, ampak lju-bezen.“

Iz teme mečev-perutnic se je

potem oglasilo: „Se boš vsaj rodil v politični prestolnici tistega planetiča?“

„Milijonski Rim še opazil ne bo mojega prihoda.“

„Potem bo to v kulturni prestolnici?“

„Tudi Atene se ne bodo zmele zame.“

„Pa boš vendar Rimljan ali Grk?“

„Sin bom malega, obrobnega, nadržavnega naroda: Jud bom.“

„Torej se boš rodil na sionskem griču! Vsaj Salomonova slava te bo ožarila!“

„Tudi Jeruzalem se ne bo zmele zame.“

„Jeruzalem, ki mu njegovi preroki že tisoč let napovedujejo odrešenika, ki mora priti?“

„Še tako zanikrnega gostišča ne bo v njem, da bi sprejelo pod streho deklico, ki mi bo postala mati. Z mano pod srcem se bo morala zateči v eno od pastirskih votlin zunaj mesta. Na tisti planetič bom privekal v smradu ovčjih iztrebkov in v strupu prvih mrazov.“

„Vse naše zvezde ti pripeljemo, da te objamejo z lučjo in s toploto.“

„Samo Mir boste zapeli tistemu drobcu, drugega nič. Biti hočem najubožnejši med tistimi, ki se bodo tisto noč rodili.“

„Z ubožtvom boš začel na tisti kroglici, zakovani v zlato, prepredeni s poldnevniko valut, od stercijev do drahem in siklov?“

„Pridem, da na neki gori ob Jordanu razsadim table tistega

planeta in postavim svoje.“

„Uboštvo namesto bogastva?“

„In resnico namesto slave.“

„In namesto volje po moči kaj boš dal?“

„Voljo po ljubezni.“

„Toda kam naj se damo angeli-zvezdarji s svojimi zvezdami, ko boš umiral? Kako naj moja Rimska cesta gleda ugašati tebe, ki si prižgal njenih sto milijard?“

„Takrat si boste zagnili oči in prihranili vso svojo svetlobo in toploto, ves svoj vodik in svoj helij, za dan moje s'ave.“

„Za dan tvoje slave?“

Za dan, ko poženem tisti planet v novo tirnico med Venero in Marsom, v elipso nesmrtnosti.“

„Če je tako, ti vse moje milijarde kličejo: Pridi!“

In bilo je, ko da je vse, kar je bilo galaksij pod Prestolom, kar je bilo svetlobnih let med Andromedo in Orionom, med Labodom in Kentavrom, zavzdihnilo: „Pridi!“

Nekje daleč je veter nosil seme, iz katerega je imel zrasti papirus, na katerem je imel biti napisan odlok cesarja Avgusta, naj se popiše ves svet.

Pričakovanje v sodobnem človeku

V božičnem času, ko praznujemo rojstvo Odrešenika, je naravno, da o odrešenju mislimo in govorimo. Beseda sama pove, kaj imamo pri tem v mislih: rešitev od nečesa, od hudega, od zla in od edino resničnega zla, od greha. Toda greh ima tisočero obrazov in zlo v svetu je kakor rakova rana z metastazami, ki na svojih končičih povzročajo vedno nove rane razpadajočega tkiva; zaradi njih je ves organizem človeštva v nenehni nevarnosti in zato tudi strahu pred propadom.

Zlo greha je napadlo vse vrednote, brez katerih človek ne more biti, brez katerih je prizadet v svojem človeškem bistvu in dostojanstvu. Zato naše pričakovanje odrešenja ni samo v tem, da se globlje zavemo odrešenja od greha in pogubljenja, odrešenja, ki nam je podarjeno po zaslužnju Jezusa Kristusa; naše želje gredo dalje in segajo tudi v vsakdanje življenje, kjer brez vrednot, ki so osnova za človeško sobivanje in za človekovo posamezno življenje, ni smisla in ni načina, da bi mogel človek sebe v polnosti uresničiti.

Resnica

1. Ena izmed temeljnih vrednot za resnično človeško sožitje je resnica. Kaj je v sodobnem svetu z resnico? Ali v javnem živ-

ljenju še sploh obstaja? Ali se lahko danes zanesemo na sredstva obveščanja, ki bi nam morala posredovati resnico vsaj v tisti obliki, kakor jo je mogoče spoznati? Ne, vsa javna sredstva obveščanja so v službi ideologij, torej v rokah močnejših, ki resnico krojijo po svojih željah, ki resnico pristrižejo, da se prikaže samo tista stran, ki jim služi. Tako nastanejo polresnice, ko so večkrat slabše od prave laži, ker imajo videz resnice: tisto, kar trdijo, je res, toda ni samo tisto res. Ko vidimo, kako si danes veliki državniki prizadevajo, kako bi drug drugemu nasuli peska v oči, kako govorijo eno, mislijo pa drugo, se človeku sodobni svet upre. Kar je za zasebnega človeka grdo in ga kazi, če laže, to se v velikem poslovnem svetu imenuje politična spretnost, gospodarska podjetnost. Iz takega obnašanja sledi nezaupanje, iz nezaupanja pa raste strah, iz strahu oboroževanje in iz tega grožnja uničenja te naše uboge zemlje.

Razumljivo je, da vsakega resnicoljubnega človeka vse to navdaja s skrbjo in si želi tak svet, kjer bi vladala resnica. Pa ni tako samo v tem velikem svetu. Tudi mali svet družine je v marsičem podoben lažnivemu velikemu svetu. Če ni resnice v družini, v zakonu, potem se vgnezdi nezaupanje, nezaupanje pa poča-

si ubija razumevanje, ubija ljubezen. Če mož ne zaupa ženi in žena možu, ker sta drug drugega kdaj dobila na laži, potem je lepih odnosov konec in namesto sožitja v ljubezni pride do napetosti, odpora, sovraštva. Končno sledi ločitev. Vse to se je začelo morda s čisto majhno stvarjo, z lažjo. Toda laž ruši resnico, brez resnice pa ne more obstajati noben zakon, nobena družina. Človek je odrešen tudi za resnico, zato si jo tako zelo želimo, ker brez nje ni pravega odrešenja. Samo resnica nas bo osvobodila.

Pravičnost

2. Druga osnovna vrednota našega življenja je pravičnost. Pravičnost, če hoče biti zares pravična, mora biti povezana z ljubeznijo, sicer je toga, mrtva in neuresničljiva. Če se glede pravičnosti ne ravnamo po smernicah iz govora na gori, ne bomo z nobeno pravičnostjo zadovoljni, ker bo vsaka dobrina v roki bližnjega na videz večja, vrednejša kakor v naši roki in vedno se bomo čutili prikrajšane, zapostavljene.

Kako je s pravičnostjo v sodobnem svetu? Prav to je njena bistvena pomanjkljivost, da je v načelu ločena od ljubezni in zato neučinkovita. Veliki si delijo svet, pravijo pravično, v resnici pa po pravičnosti, ki so si jo sami prikrojili in je ta pravičnost taka, da služi predvsem nji-

hovim koristim. Zato ni čudno, če so že v stari zavezi prosili: Oblaki, dežite pravičnega, kajti krivic je na svetu toliko, da se zgrozimo, ko malo pogledamo v karte tistih, ki igrajo za človeka, za njegovo svobodo, za njegove dohodke, za njegovo delo. Koliko krivic je v zasebnem življenju, koliko v podjetjih, koliko v svetu, kjer nagrajujejo posameznike z milijoni za kratek nastop na kakšni reviji, ni pa koščka kruha za lačnega otroka, niti možnosti, da bi mu ga mogli dati, ker je svet tako urejen, da je tudi dobrodelnost vezana in v službi koristi. Poleg tega je vedno mogoče — če pravičnost ni združena z ljubeznijo — da največja pravičnost postane največja krivica, to so vedeli že stari Rimljani.

Evangelij je poln opominov, kakšna naj bo naša pravičnost, da bo učinkovita, da nas bo zadovoljila: Ako vaša pravičnost ne bo večja od farizejev in pismonkov...

Zato pa tudi prosimo: Jezus najpravičnejši..., ker je bila njegova pravičnost nad vsako drugo pravičnostjo, saj je bila božja pravičnost in najtesneje združena tudi z največjo ljubeznijo. Zato ne obsodi žene, ki so jo zasačili v prešuštvovanju, ne zavrne desnega razbojnika, ki se je tudi malo prej norčeval iz njega, ampak odpušča, ker je prav v odpuščanju vrh pravičnosti. V našem odrešenju je torej tudi pričakovanje pravičnosti, pričakovanje sveta, kjer se bo pravica

bolj uveljavila; mora se, ker vse človeštvo čuti, kako ga krivice tepejo, kako mu jemljejo zalet in veselje do bivanja.

Lepota

3. Ob pomanjkanju prvih dveh vrednot v sodobnem življenju včasih kar pozabimo na vrednoto, ki ji pravimo lepota. Kaj je lepota, je težko povedati, vsi pa to dobro čutimo. Če le nekoliko globlje pomislimo, spoznamo, da bi tudi brez lepote težko živeli. Čim bolj nam je v življenju primanjkuje, tem trše je naše bivanje, tem bolj mrko, mračno in lahko celo rečemo, nesmiselno.

Lepo je, ko se zjutraj zbudimo v nov dan in je zunaj megla, toda prav ta siva in pusta megla je nanizala milijarde drobnih biserov, vodnih kapljic na sleherno slamico, na niti pajčevine, na travo in vejice in sleherno stvar. Lepo je, če je zjutraj sonce, ki barve poživi in jim da nov, neverjetno bogat in razkošen sijaj. Lepo je čez dan, ko potuje oblak čez nebo in po zemlji hiti njegova senca najrazličnejših oblik; ko se opoldne pokrajina zavije v

sivino vročega zraka, svinčeno in negibno in je globoka tišina vse naokrog, ki jo moti morda samo rahlo šuštenje listja. Lepo je zvečer, ko je nebo tako čudovito globoko in se sonce poslavlja in barva oblake rdeče, oranžno, vijoličasto in modro v vseh odtenkih. In lepo je, ko se prikažejo zvezde iz brezmejne razdalje in vemo, da jih gledamo take, kakršne so bile pred milijoni leti, in nič ne vemo, kakšne so danes v resnici. Vse to je lepo, ker je v nas neki čut, ki vse to zaznava in nad vsem tem strmi. Če ta čut zanemarimo, se osiromašimo. Pa prav to se nam v sodobnem hitenju dogaja, da slepi za barve in oblike in gluhi za zvoke in sozvočja životarimo, namesto da bi živeli, živeli polno v slutnji resnične in največje lepote — Boga. Saj je lepota ena izmed najboljših in najvarnejših vodnic k svojemu izviru, k Bogu.

V prevelikem hlantanju za stvarnimi vrednotami sodobni človek ne utegne opazovati, se ustavljati ob drobnih lepotah, se zamisliti in občudovati, zato je prazen, nenasičen, lačen in žejen ob polnih studencih; hrepeni po

lepote, vendar se hrepenenja včasih ne zaveda, čuti pa nezadovoljstvo s samim seboj.

Lepoto nam posreduje umetnost. Morala bi nam jo posredovati. Umetnost, če je prava, je najgloblji izraz človekovega hrepenenja, tudi hrepenenja po odrešenju. Sodobni človek je v sebi razklan, razdrobljen, ne najde svojega središča in taka je v veliki meri tudi sodobna umetnost.

V kiparstvu, če v tej zvrsti nekaterim smerem še lahko tako rečemo, se namesto žlahtnih oblik, priklicanih iz snovi, uveljavlja mehanizacija, sestavljanje nekih eksotičnih strojev s kolesi, giblji. vimi vzvodi, da je še ta umetnost zmehanizirana, kakor je ves zmehaniziran sodobni človek.

Slikarstvo se večkrat izživlja s fantastičnim razcefravanjem človeških oblik, ker je tudi sodobni človek v svojem znanju in čustvovanju razcefran. Vse je razosebljeno, ker se človek ne znajde in je razpet med skrajnosti, ki delujejo vsaka v svojo smer.

Literarne stvaritve brskajo po življenjskem dnu, po tistem, kar je močvirnega v nas, ne kažejo senc zato, da bi se bolj pokazalo sonce, kakor je dejal še Ivan Cankar, ampak rišejo sence zaradi senc samih, spolnost zaradi spolnosti, zločin zaradi zločina.

Glasba je pri mnogih ustvarjalcih zdrknila nazaj na prvotno raven golega ritma bobnov in tolkal in oglušujočih zvokov na račun umirjene lepote. Tudi to

je izraz sodobnega nemirnega in nazaj k osnovnemu zadržega človeka.

Vemo, da danes umetnost skoraj ne more biti drugačna, vendar se nam toži po tisti, ki bi nam dajala več lepote, skladnosti za naše že tako razrvano življenje. Tudi v tem si želimo odrešenja. Želimo biti rešeni vsega, kar lepoto zakriva, kar jo pači, kar omadežuje tisti del našega notranjega sveta, ki je naravnano k dokončni lepoti.

Dobrota

4. Naj omenimo samo še eno izmed osnovnih dobrin, po kateri se nam toži in si želimo odrešenja njej v prid, to je dobrota. Dobrota je krepost ali vrednota, ki najlepše krasi človeka, kajti veliko pomeni, če rečemo o nekem, da je dober človek.

Tudi danes je veliko dobrih ljudi na svetu. Kakor je že od nekdaj veljalo, da je dobrota sirota, velja to še danes. Dobrota v javnem življenju ni cenjena, nima mesta. V javnem življenju več velja komolčarstvo, podkupovanje, priklanjanje pred mogočnimi, sprenevedanje glede prepričanja. Toda kljub temu, da tako delamo, si vsi želimo, da bi bil vsak človek dober, da nas ne bi nihče ukanil, nihče prezrl. Radi bi bili dobri, pa se nam tolikokrat ne posreči, vračamo hudo s hudim in se tako malo držimo Gospodovih navodil glede ljubezni do nasprotnikov, če že misli-

mo, da sovražnikov nimamo. Tudi mi s svetim Pavlom zdihujemo: Rad bi delal dobro, pa delam hudobno. Kdo me bo rešil tega zla?

Vsi ljudje, verni in neverni, hrepenimo po teh vrednotah. Želimo si, da bi bili rešeni laži, krivice, da bi zopet človek našel lepoto in dobroto. Verni vemo, da je vse to že tukaj, da je Kristus resnica in pravica, lepota in dobrotar, človeški rod pa mora resnico in pravico sprejeti, sprejeti tudi lepoto in dobroto in toliko drugih vrednot, ki jih tu nismo omenili, kajti vse to je povezano med seboj in povezano z našo srečo na zemlji in večnosti.

Lojze Kozar

POGOVOR Z BOŽIČNIM VETROM V TUJINI

Aj, veter, ali čul si tudi ti?
Tam daleč, daleč sneg za Božič t!
iz neštetilnih brušenih kristalov —
le kdo opravlja drobno nakovalo?

In pravijo, da prav slovenski les
umetniku se daje v jaslic rez
in ovce v vonju svežih smrek zaspijo,
medene zvezde skoraj v hrib drsijo.

Aj, veter, ali čul si tudi to?
Da naši zemljici je zdaj grenkó,
skrivaj le Ježuščkov prihod praznuje.

A svod še kar naprej kristale kuje:
čez dan žar'jo zvestih src molitev;
pod noč goré v hvaležnosti daritev.

Vladimir Kos

Prvi božič

Jožef je stopil pred votlino. Obstal je in se razgledal. Bila je še vedno noč, nebo je bilo jasno in polno zvezd. Od te mrgoljave bleščečih točk se je usipal na zemljo dež iskreče se svetlobe. Nočno prostranstvo je bilo zastirto z nekakšno srebrno meglo. Gore v daljavi so bile, rekel bi, prevlečene s srebrom. Nad skalami in valovitimi travniki je vladala gluha tišina. Jožefu se je zdelo, da to ni navadna nočna tišina, ko vsi spe. Imel je občutek, da prav nihče ne spi, ampak da vse, zemlja, ljudje in celo živali bedijo v nenavadni napetosti. Zdelo se mu je, da njegovo pričakovanje deli z njim ves svet.

Pes je prišel iz votline za njim. Stal je naslonjen na njegovo nogo, budno napet, z napetim ušesi in iztegnjenim repom. Gledal je nekam predse. Kdaj pa kdaj je pogledal na Jožefa in nekako razumevno zacvilil. Čeprav je bilo mrzlo, ni ostal pri ognju. Smukal se je sem in tja, nikjer ni imel obstanka.

Ko je Jožef odhajal iz votline, je opazil, da tudi živali ne spita. Vol je sopel nad žlebom, a je imel odprte oči. Tudi osel, čeprav ga je pot tako silno utrudila, je držal glavo pokonci.

Iz votline ni bilo slišati nobenih glasov. Marija ni zakričala

niti enkrat, iz njenih ust ni slišal niti najtišjega stoka. Ko sta z Ato podnetila ogenj in grela vodo, je ležala na slami za nastilj in si z dlanmi zakrivala oči. Potem je poprosila:

„Stopi ven, Jožef, prosim te. Ata bo ostala pri meni. Potem te pokličem.“

Odšel je brez besede. Ko je stopil iz votline, je globoko zajel sapo. V votlini je bilo polno dima. Ogenj ni hotel takoj zagoreti, les in slama sta bila vlažna. Dim ni uhajal iz votline, ampak se je plazil pod kamnitim obokom. Grizel je v oči. Zato pa je postalo toplo. Nasprotno pa je bil zunaj oster, grizoč mrz.

Čas je potekal. Iz votline ni bilo slišati nobenih glasov. Vladala je gluha tišina. Res je — vedel je, da porod lahko dolgo traja. Vendar ni mogel niti za hip odtrgati svojih misli od tega, kar se je dogajalo v votlini. Bil si je v svesti, da se dogaja nekaj nenavadnega, nepojmljivega. Dokler bom živ, je mislil, se bom v spominu vračal k temu trenutku. Bom pripovedoval o njem... Morda ravno Njemu?

Toda ali bo ta, ki se bo zdaj zdaj rodil, hotel kdaj poslušati preprosto pripoved o noči svojega prihoda na svet? Kdo bo? Bitje, ki mu bo dano vedeti vse, kar se je zgodilo pred njegovim rojstvom, ali navaden človek, ki počasi raste, dozoreva in odkriva svet okoli sebe? Najvišji bi ga bil gotovo lahko poslal drugače: takoj v moči in veličini. Zakaj je

hotel, da se to, kar naj bi bilo veličastno, začne v revščini in zapuščenosti? A morda je to samo trenutek — trenutek preizkušnje. Morda se bo ta noč nenadoma spremenila v bleščeč dan, v kate-rega sijaju bodo vsi spoznali slavo Pravičnega?

Njegov duh je bil nenavadno jasen, misel je delovala natanko. Kaj bo z njima, ko bo že vsemu svetu znano, kdo se je rodil. Ni si želel povišanja. V njem je bilo tiho upanje, da pride čas, ko se bosta z Marijo lahko vrnila v vsakdanjost. Vznemirjalo ga je, da ima ta Otrok biti meč Najvišjega. Da ima biti zavojevalec vseh narodov. Odkar pomnijo, so čakali na Mesija. Od nekdanj so molili za njegov prihod. Tudi on je čakal in molil. Sanjal je o

tem, da bo ves svet spoznal Obljubljenega. In vendar je tako zelo upal, da ta Obljubljenec ne bo prišel v požaru krvavih zmag, čeprav jih je toliko želelo pravih...

V Jožefovih spominih ni bilo vojn. V deželi je bil že leta in leta mir. Nenavadno dolg mir. Zagotovili so ga Rimljani, a tudi Herod — zvesti izpolnjevalec njihove volje — je bedel nad njim. Če je ubijal — je ubijal v svoji okolici. Toda iz spomina ljudi še niso bili izbrisani vojne, obleganja, pokoli, celi gozdovi križev, na katere so pribili tiste, ki so bili obtoženi upora. Ljudem je drhtel glas, ko so se spominjali tistih dogodkov. Tako so govorili starejši. Mlajši so mislili drugače. Tudi farizeji so se pritoževali čez ta mir. Trdili so, da skriva nič koliko zločinov.

Bo mar ta Otrok porušil ta mir? Mar Najvišji hoče vojno in krvavo zmagoslavje? Mar hoče dobro samo zanje — za svoje izvoljeno ljudstvo? In vendar jim je ta tuja ženska edina pomagala, medtem ko so jima svojci odrekli pomoč. In tako se je dogajalo večkrat, o čemer pričajo svete knjige.

Ne bi si belil glave s tem, je mislil, ko bi se zdajle rodil moj prvi sin. Vedel bi, da bo tak, kakršnega bom napravil. Da mu lahko vcepim v glavo svoja čustva. A to ni moj sin... To je nekdo, ki ga pošilja Najvišji. Prihaja, da izpolni Njegovo voljo. Jožef sam si ni želel nič drugega. Čakal je, da zasliši klic Naj-

višjega. Ko ga je zaslišal, je še za njim, čeprav mu je veleval, naj se odreče dekleta, ki ga je bil našel: in svojih sanj o sinu. Ne razumem, je mislil, toda če On to želi...

Z vsem telesom se je naslonil na skalo in zaprl oči. Vsenaokoli je še vedno vladala tišina, rekel bi, polna zasoplih dihov. Pes je zalajal. Spet je odprl oči. Silovito je zamežikal. Bilo mu je, kakor da ga je oslepil blesk sonca. Toda sonca ni bilo. Noč ni nehala biti noč. Bila je le svetlejša kakor poprej. Blesk, ki se je poprej usipal od zvezd, je bil zdaj videti, kakor da prihaja od vseh strani, kakor da ga izžarevajo zemlja, gore, grmovja. Zdelo se je, da vse naokoli žari. Začutil je, kako ga obdaja vonj cvetlic. Prej jih ni bilo. Zdaj je zagledal cela polja cvetlic. Povsod, kamor se je ozrl, so odpirale svoje velike, bele čaše...

Za seboj je zaslišal Atin glas: „O, Jožef, veseli se! Zelo se veseli. Deček je. Sina imaš. Porod je bil srečen. In tako lep je. Žena te kliče...“

Ali se mu je samo zdelo, da je v besedi „žena“ zazvenelo neko nenavadno spoštovanje? Stekel je v votlino. Ogenj se je še zmerom kadil, dim je še kar naprej grizel v oči. Skozi dim je kakor skozi meglo zagledal Marijo, sklonjeno nad jasli. Tja pod povešeni glavi živali je bila položila Rojenca. Sklonil se je. Na slamki je ležal Otrok — navaden človeški otrok. Veke je imel zaprte, kakor

bi se silil, da ne bi gledal, a usta ca razprta, kakor da nečesa iščejo. Ni se razlikoval od novorojenih otrok, ki jih je videval. Male, modrikaste, v peščice stisnjene ročice, se niso iztegovale po meču. Bil je majhen in slaboten. Potreboval je oskrbe. Vol in osel sta zviška gledala na otroka, z izrazom nekakšnega dobrohotnega sočutja v očeh in na gobcih. Pes se je vzpel in oblizal dvignjene ročico.

„Poglej ga, Jožef,“ je šepetala Marija. „Kako je lep.“

„Prelep,“ je priznal.

„Ime mu bo Jezus... Saj dovoliš, kajnda?“

„Ime mu bo, kakor ti hočeš.“

„Najin Jezus,“ je šepetala, „najin Sin...“

Porinil je roke pod otroka in ga vzdignil. Bil je tako lahek, zdelo se mu je, da ne tehta več kakor sunje, v katere je bil zavit. Stari običaj je zahteval, da oče vzdigne sina in si ga položi na kolena. Nasmehan Marijin pogled je razodeval, da si tega želi. Storil je, kakor je veleval običaj. In ko je zagledal dojenčka, ležečega na njegovih kolenih, ga je prevzelo nenavadno čustvo. Še malo prej se je upiral Novorojenemu. Zdaj se je sramoval tistih misli. Ni se rodil velikan, pripravljen za boj. Z dlanmi je čutil nežno, krhko telo. Otrokov ročice so se premikale sem in tja z blodečimi kretnjami dojenčka. Nenadoma je odprl oči. Jožef je zagledal temni šarenici in sinji beločnici. Vprašujoče se je zazrl v te oči,

toda otrok je, kakor imajo nava-
do dojenčki, gledal nekam pred-
se. Venomer je premikal ustnice.

Vstal je spet in ga položil na-
zaj v jasli. Marija ga je pokrila s
krajcem natrgane halje. Imela ni-
sta ničesar, s čimer bi odela Otro-
ka.

Plaho, polno nezname nežnosti,
se je dotaknil Marijine glave,
sklonjene nad jaslji.

„Zdaj,“ je rekel, „se moraš od-
počiti in se prespati. On bi rad
spal. Ata bo bedela. In jaz bom
tu. Bodi mirna, ne bom zatisnil
oči. Bedel bom.“

„Vem, da boš bedel,“ je zaše-
petala.

„Spi torej.“

„Spala bom.“ Že je položila gla-
vo na slamo, a je še vprašala:
„Ali ga boš imel rad?“

„Kako bi mogel, da ga ne bi
imel rad?“

„Imaš prav: ne mogel bi. Ne
ti ne kdo drug... A ti,“ se je s
prstom dotaknila Jožefovih prsi,

„mu moraš biti oče. To je najin
Jezus...“

Še enkrat se je nasmehnila,
potem je zaprla oči. Hip pozneje
je že spala. Jožef se je usedel
ob jaslji. Glavo si je podprl z gla-
njo in gledal na spečega Otroka.
Dim je še kar naprej grizel v oči.
Pes je ležal ob njegovih nogah.
V tišini je bilo slišati dihanje
ljudi in živali. Kdaj pa kdaj je
zaprasketal ogenj.

In vendar ga je premagala u-
trujenost, da je zadremal. A to
ni trajalo dolgo. Nenadoma so
ga prebudili nekakšni grobi gla-
sovi. Pri priči je odprl oči. Neki
ljudje so stali ob vhodu v votli-
no in nekaj govorili. V nočni ti-
šini so njihovi glasovi zveneli ne-
navadno grozljivo. Govorila je tu-
di Ata. Zdelo se je, da jih nekaj
prosi. Potem je zaslišal, kako mu
je rekla:

„Jožef, vstani! Pridi sem! Ne
vem, kaj hočejo.“

Skočil je pokonci. Kar opote-
kel se je, tako globok je bil ta
kratki spanec. Najprej je pogle-
dal na Marijo. Nje glasovi niso
prebudili. Spala je, a na njenih
ustnicah je še vedno igral ra-
dostni smehljaj, s katerim je bi-
la pogledala Jožefa, preden je za-
spala.

Stekel je iz votline.

Še vedno je bila noč, skrivnost-
na, iskreča se noč. Nebo je kar
žarelo od zvezd, ki so se usipale
v tolikem številu, da se je zdelo,
kakor bi se zlivale v široko reko
bleska, ki se pretaka od obzorja
do obzorja in pada kot srebrn

slap na steno gora. A podoba je bila, da tudi zemlja odseva ta blesk, kakor bi bila veliko jezero, v katerem se zrcali nebo.

Truma ljudi je stala nekaj korakov pred votlino. Ata je razširila roke, kakor bi jih hotela zadržati, da ne bi vdrli noter. Nekaj je govorila — zdaj proseče, zdaj spet z obupom v glasu. Jožef je stal poleg nje. Obrnila se je k njemu in rekla:

„Poslušaj, Jožef, po vsej sili hočejo noter. Pravijo, da hočejo videti. Pojasnujem, prosim... Ne vem, kaj bi radi...“

Oči so se mu navadile na svetlobo in zdaj jih je videl povsem razločno. Bili so pastirji, katerim so Betlehemčani zaupali svoje črede. Bili so videti divji. Imeli so kosmate obraze, palice v rokah in nože ali sekire, zataknjene za pas. Oblečeni so bili v živalske kože. Izmed kuštrov so gledale njihove žilave in velike močne roke. Njihova zunanjščina je vzbujala strah. Jožefa je spreletel strah, a še z večjo odločnostjo je stopil pred Ato. Vprašal je:

„Kaj bi radi?“

Niso odgovorili. Morda jih je presenetil Jožefov nastop. Začeli so se pogovarjati med seboj, kakor da se posvetujejo. Ni razumel, kaj govore. Imeli so svoj jezik, preprost, poln tujih besed. Goto vo se svoj živi dan niso držali čistosti ne spolnjevali predpisov postave. Bili so venomer na poti, vodeč s seboj svoje ženske in otroke. Skoraj vse leto so bili na pašnikih. V Betlehem so prihajali

dvakrat, trikrat na leto: pri gnali so črede, da jih pokažejo lastnikom, in jim oddajali pitane, za zakol namenjene živali. Tedaj so lastniki čred obračunavali z njimi. Toda nihče jih ni vabil v svoj dom. Bali so se jih. Ko so prišli v vas, so se vsa vrata zapirala pred njimi. Na črede so dobro pazili, vendar so bili vsi prepričani, da se poleg pastirstva ukvarjajo tudi z ropanjem. Delo jih je napravilo trde, bili so vajeni bojev z divjimi živalmi, ki so napadale črede.

„Kaj bi radi?“ je ponovil Jožef.. Nemir ga ni zapustil, a hkrati je čutil, da je pripravljen braniti svoje, četudi bi se moral bojevati z vso tolpo prišlecev.

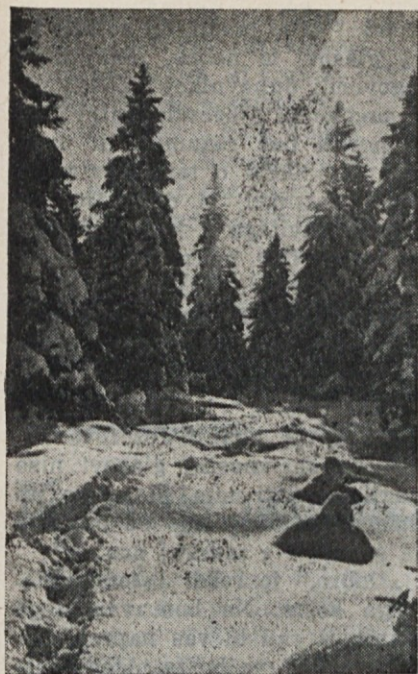
Ti so še zmerom govorili med seboj. Kazalo je, da se za nekaj prepirajo. Nenadoma so začeli nekoga klicati in ga porivati naprej. Človek, ki je stopil pred Jožefa, ni bil več mlad. Imel je skuštrane lase, ki so bili nad čelom že močno redki. Temni, od sonca in vetra zagoreli obraz je bil ves preprežen z brazdami. Skozi razpeti kožuh je bilo videti kosmate prsi. Njegova palica je bila obita s kremenj, a za pasom je imel sekirico. Ko je stopal med tovariši, so se ti spoštljivo umikali pred njim; moral je biti njihov vodja.

„Povej“, je začel možakar, „ali se je tu v votlini rodil otrok?“

Jožefa je to vprašanje iznenadilo.

„Čemu to vprašuješ?“

„Vedeti hočem. In tile,“ je po-

kazal na trumo, „hočejo tudi vedeti. Zato smo prišli.“

„Da bi zvedeli, če se je rodil otrok?“

„Da.“

„Moja žena je res rodila otroka...“

„In sta ga položila v jasli?“

„Ne razumem, čemu to vprašuješ. Tako je, kakor sem rekel. Prišla sva nocoj od daleč. Za naju ni bilo prostora v gostišču. Ni hče naju ni hotel sprejeti...“

„In zato se je rodil tukaj?“

„Da.“

„In sta ga položila v jasli?“

Človek je ponovil vprašanje v takem tonu, kakor bi mu šlo za

ugotovitev nečesa neizmerno važnega.

„Saj vendar nisva imela zibke...“

Starec se je obrnil k svojim in jim dolgo nekaj govoril v svojem grlenem, Jožefu nerazumljivem jeziku. Ko je končal, so zagnali hrup. Ni mogel uganiti, kaj ti kriki pomenijo: jezo, začudenje ali občudovanje. Bilo je nekaj nenavadnega v tem njihovem povpraševanju za tako nenavadne stvari.

Oni se je znova obrnil do Jožefa:

„Kdaj se je rodil ta tvoj otrok? Ali takrat, ko je zažarel tisti veliki blesk in so se zaslišali glasovi?“

„Noč je polna bleščanja... A ne vem, o kakšnih glasovih govoríš. Jaz nisem slišal nobenih glasov.“

„Nisi slišal?“ Zdaj je v možakarjevem glasu zazvenelo začudenje.

„Ne... Kakšni glasovi so bili? Kaj so govorili?“

Zdelo se je, da možakar premišljuje.

„Da, bili so glasovi...“ je rekel nazadnje. „Vsi smo jih slišali. To niso mogle biti sanje. Vsakomur se sanja kaj drugega. Ni dvoje enakih sanj...“

„In kaj so govorili ti glasovi?“ Ko je to vprašal, je začutil drget, ki mu je šel od ramena in ga spreletel po hrbtu.

Podoba je bilo, da starec omahuje. Pogledal je po svojih in si začel z roko drgniti kosmate prsi.

Nazadnje je zamrmral:

„Govorili so nenavadne stvari... Naj gremo iskat otroka, ki se je rodil to noč v votlini na Davidovem polju in bil položen v jasli...“

„A zakaj so vam ti glasovi veleli iskati otroka?“

„Veleli so, naj ga gremo iskat in pogledat,“ je dejal pastir izmikajoče. Nenadoma pa je vprašal: „Kakšen je ta tvoj otrok?“

„Tak kot drugi otroci.“

Zmajal je z glavo, kakor da nečesa ne more razumeti.

„Tako praviš ti... A glasovi so nam veleli, naj gremo in ga iščemo, in ko ga najdemo, naj se mu poklonimo... Ne vem zakaj... Vsak od nas je vzel s seboj, kar je pač mogel... Da bi mu daroval... A ti praviš: naveden otrok? Otroci se rode vsako noč. Zakaj so glasovi govorili o tem Otroku? Moramo ga videti. Moramo se prepričati.“

To je rekel in pristopil k Jožefu. Za njim je pritisnila vsa truma. Toda Jožef jim je še enkrat zastavil pot.

„Počakajte! Stojte!“ je zaklical.

„Zakaj nas zadržuješ?“ je vprašal starec.

„Je res, kar si pravil o glasovih?“

To, kar je pravil možakar, je bilo lepo — in vendar je lahko skrivalo nevarnost. Truma pastirjev, od katerih se je širil duh po kožah, krvi in živalski tolščici, ni zbujala zaupanja. Ali so jih res pripeljali sem nekakšni nebeški

glasovi? si je mislil. Če so bili to res glasovi iz nebes, zakaj niso nagovorili duhovnikov? Zakaj niso nagovorili njegovih bratov? Ti bi morali pač razumeti in priti prvi. Kaj bodo o tem, kar bodo videli, razumeli ti divji ljudje? Otroka, zavitega v kose raztrgane halje. Oni pričakujejo nekaj nenavadnega... Kaj pa, če to ni kakšna zvijača? Morda pa so bratje kaj zasnovali? Morda ga hočejo ugrabiti?

„Kaj misliš,“ je rekel starec, kakor da je uganil Jožefove misli, „da skrivnostni glasovi niso mogli govoriti nam? Res smo jih slišali. In takoj smo se odločili, da gremo. Ne zadržuj nas...“

„Dobro,“ je rekel Jožef, „videli ga boste. Ne bom vam tega branil. A rad bi vas naprej opozoril: videli ne boste ničesar nenavadnega. Ne vem, kaj so vam povedali glasovi. A moja žena in jaz sva revna človeka...“

„Ko je tisti, ki nam je govoril, rekel, da bo otrok ležal v jaslih, smo takoj vedeli, da bo potreboval našo pomoč... Zatorej je vsak nekaj prinesel...“

„Kaj torej pričakujete od njega?“

Možakar je šel z dlanjo po svojih kuštrih.

„Tisti je dejal,“ je rekel, „da ta otrok prinaša mir...“

„Mir?“ je vzkliknil Jožef in nehote stopil korak nazaj. „Tako vam je rekel?“

„Tako je dejal. Se čudiš temu?“ Izpod sršatih obrvi je zdaj pozorno gledal Jožefa.

„Čudim se, da vi iščete mir,“ je bil Jožef ves razdvojen. „Podobni ste takim, ki ljubijo boj.“

Starí pastir je skomignil.

„Kaj ti veš o nas, človek božji?“ je rekel. „Moramo se bojevati. A vsak od nas bi rad otroku omogočil drugačno življenje. Pušti nas noter.“

Jožef je povetil roke.

„Vstopite,“ je rekel. „Samo prosim, ne delajte hrupa... Otrok je majhen, in njegova mati je utrujena...“

Vstopali so drug za drugim, previdno, po prstih, z nenavadno spoštljivostjo. Njihova grozljiva, bojevita zunanjščina je kar nekam izginila. Marija ni več spala, gledala je pastirje, ki so stopali v votlino, a na njenem obrazu ni bilo strahu. Otrok ni zajokal. Pes ni zalajal. Obenem z vstopajočimi ljudmi je lila v temno votlino skrivnostna, bleščeča svetloba, ki se je v nji kopala noč.

(Iz romana **Rednik**, prevedel France Vodnik)

Neodposlano pismo

Vedno mi tisti beg v zeleno tihoto na robu predmestja pomeni posebno doživetje. Proč od trpljenja, vzdihov, rakov, infarktov in čirov. Daleč iz mesta, asfalta, vročine in človeškega pehanja. Tako samo za nekaj kratkih ur oddiha, svetlih bežnih trenutkov sreče, odmaknjenosti od sveta, kot srečni učenci ob spremljenju na gori.

V začetku je bila Beseda in

Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda... In Beseda je človek postala in med nami prebivala in videli smo njeno slavo, slavo kakor edinorojenega od Očeta, polno milosti in resnice.

Z evangelistom Janezom uživam skrivnost učlovečenja, zveni mi kakor ljubezensko pismo človeštvu, kot naznanilo sreče in miru.

Nisem ti še pisala za božič, pravzaprav ti že dolgo nisem pisala. Kaj naj ti sporočim iz te vlažne vročine v tisto belo praznovanje, ki ti ne pomeni nič? Ko sva se po dolgih letih srečala, dva popotnika iz različnih svetov, si mi med drugim povedal, da ne veruješ več. Zbolela me je tista tvoja izpoved nevere. Zasmil mi se mi važni graditelj no-

ve družbe brez Boga, ki je ostal v tvojem otroštvu. Tako zave- rovan v ta svet, da ne moreš do Luči.

Ločila sva se prijazno, skoraj prijateljsko. Zdi se, da gledaš name kot na otroka, ki ni dorastel. Meni se zdiš kot invalid, okrnjen za veliko dobrino, srečo, prikra- šan za Lepoto, doživetje Absolut- nega.

Spominjam se božičnih prazni- kov svojih otroških let. Smreke, jaslice, lučke in božični zvonovi. Tisto pritrkovanje v belo zasne- ženo noč in polnočnica v razsvet- ljeni cerkvi.

„To je lep spomin, tistega ni več,“ si pretrgal najin pogovor. Dragi! Smrek, zvonjenja in sne- ga tudi zame ni več. Žgoča vroči- na, asfalt in hrup, to je pač vse kaj drugega kot romantično ust- varjanje praznika.

In vendar mi je po posebni mi- losti dano, da verujem v večno Ljubezen, ki se je rodila za nas.

„Ko sta bila tam, se ji je do- polnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker za- nju ni bilo prostora v prenoči- šču...“

Se ti ne zdi tako človeško in resnično, da se je zares zgodilo? Nista našla prenočišča. Bi ga našla danes?

Kako malo prostora je Zanj na svetu. Kako hitro Ga potisnemo za cerkvene zidove, za nedelje, za večje praznike, za srečne trenut- ke, ko bi Ga morali vzeti pod stre- ho vsak dan, vsak čas. Postal je

človek in prebiva med nami. Po- stal nam je Brat v vseh bratih. Rodil se je iz ljubezni, on je Lju- bezen sama. Rodil se je za vse ljudi.

Za judovskega rabina, ki umi- ra za rakom in je prvi dan prosil, da snamejo križ nad njegovo po- steljo. V tistem njegovem prena- šanju trpljenja, ki ga nehote ob- čudujem, je nekaj svetniškega.

Za ločenko, ki je splavila svoje dete in jo sedaj rešujejo smrti zastrupljenja.

Za družino, katere oče je brez dela in bodo za božične praznike lačni.

Za bogataša, ki kopiči denar na račun velikih obresti.

Za misijonarja, ki je ves pre- dan Njegovi službi.

Za slepega pisatelja, ki Ga ne more spoznati.

Za filozofa, ki išče zadnjo Re- snico, za najmlajšega brata v u- mobilnici, čigar duh se ustavi že na zamreženih oknih.

Zate, da, tudi zate popotnika. Zame, še vedno je moje srce pol- no posvetnega drobiža.

Koliko človeške revščine za eno samo veliko Ljubezen.

Po Njegovem rojstvu smo si postali bratje, ti in jaz in umi- rajoči rabin, revež in bogataš, vsak mi je brat, ki ga hočem lju- biti.

Za praznik rojstva božje Lju- bezni ti želim... Pero se mi u- stavi.

V tihoti božične noči bom po- kleknila pred Dete v jaslicah. Spomnila se bom tudi tebe. Ve-

Marija

(Božično pismo)

„Predragi: saj že poznate mojo navado, da že zgodaj odpošljem vsa praznična voščila, tako jih prebirate še v miru, brez naglice božičnih priprav (čeprav malo začudeni, kaj da mi je padlo v glavo, da že sedaj mislim na božič, ko še niti ni prave zime!), sama pa poživljam mir v zavestj opravljenega dela. Pa še pošta, na katero za praznike navali tisoče pisem in razglednic... Res, razglednice! Videla sem zares lepe, ne tiste sladkobno romantične, ampak lepe, pa jih nisem kupila. Namesto njih vam bi rada dala košček lastnega srca, lastnih misli...“

Odložila je svinčnik, prisluhnila ptičjemu petju pod oknom, po nebu je krožil helikopter, sonce je sijalo, v sosednji delavnici so stroji enakomerno brneli in z njimi vred tudi njena vrata in okna. Pod mizo je spal maček, zaslišala je ropot vlaka in pisk, soseda je klicala otroka, lipica je brstela, kaktus je krvavo vzcvetel.

Vstala je, odstavila zavreto mleko, ga nalila v skledico in Pavliha je brez klicanja prilezel izpod mize. Posrkal ga je, se pretegnil

~~~~~
rujem v moč molitve in upam, da boš nekoč šel tja, kamor najprej nisi hotel iti.

Metka Mizerit

in se spet spravi pod mizo. „Tebi le pečenka diši, ti scrkljanost,“ ga je kregala, „ampak danes je post in ni mesa.“ Pavlihu se seveda ne sanja o postu in, kadar ni mesa, je nataktnjen. Take stare ženice imajo vedno svoj prav... .

Spet je vzela svinčnik v roke, pa ni vedela, kako naj nadaljuje. Vse, kar bi lahko napisala, jim je v resnici že davno znano. Kajti tistega, česar ji je polna duša, tisto, kar ji jemlje spanec in obenem krajša dni, — ne, tistega ne bo napisala! Naj bo presenečenje!

Ko je bratu Francetu zaupala svojo srčno željo, je začuden dvignil roke. „Le kaj ti pride na misel! Pri tvojih letih!“ „Pa saj jih ni toliko!“, je nalahno ugovarjala. „Zdrava sem, močna...“ „Saj si otročja, da ni za povedati! So te morda vabili? Te čakajo? Se te ve-sele?“

„Tinka večkrat to omeni...“ „Seveda, ona je za staro mamo pri hiši. Pa mladi? Saj te komaj po imenu poznajo! In pa, kaj nisi nikoli pomislila, kako bi te presunile vse spremembe? Kako bi takrat šele zares spoznala, da si tujka na domači zemlji?“ Žalosten je nadaljeval: „Pa kaj ne veš, da za nas tam ni več prostora? Pa, denimo, da bi te lepo sprejeli, kako pa bi se vrnila? Povej, kako bi potem še mogla tukaj živeti! Razklana med tukaj in tam. Razloži mi to,“ se je razburil in se naglo obrnil. „Že drugič! In če prvič, še v mladosti, nisi mogla tega prebo-

leti, kako bi sedaj?“ Marija je stiskala robček. „Ne razumeš...“

„Ti ne razumeš, saj to bi bila zate dvakratna smrt.“ Stišal je glas, prisedel in se lahko dotaknil njene roke. „Kaj misliš, da sam nisem nikoli sanjal o vrnitvi ali vsaj obisku! Poglej me!“ Opazovala je njegov trpeči obraz.

„Kaj nismo umirali ob odhodu?“
Tokrat, na prehodu mi je vstal iz spomina tisti zgodovinski rek: „Danes grofje celjski in nikdar več!“
Nikdar več! Na videz potolaženi, vdani smo molče božali svoje spomine. Leta so prinesla umirjenje. In ti hočeš spet vse tisto obuditi! Rekel sem ti, da se preseli k nam ali k hčerki. Ni dobro, da živiš sama! Samo tuhtaš!“

„Ne, France,“ je Marija odločna vstala. „Šla bom, potem pa naj bo kakor hoče. Ne bo me zaradi sprememb konec. In tisto o smrti. Tukajšnje životarjenje mi je mogoče življenje? To je edino, kar si še želim! Potem — ni važno...“

Še enkrat je nedokončan list podržala v roki, potem pa ga je počasi raztrgala. Najprej na polovico in potem še in še... Iz sobe je prinesla kovček in veliko torbo. Na mizo je nakopičila perilo in darila. Počasi je polnila oboje in tiho mrmrala: „To je za sestro Tinko, to za njeno hčer in to za sina.“ Vlagala je igrače za sestrične vnuke, ki so postali tudi njeni. Bo šlo vse notri? jo je zaskrbelo, o bo pa malo potisnila.

Tako bo uredila, da bo za Sveti večer pri njih. Sestra ji je večkrat pisala, da se drže starih navad; da še naprej pripravljajo jaslice, gredo v cerkev... Šla bo z njimi. To bo veselje, to bo sreča!

„Sreča,“ je glasno ponovila in se utrujena vsedla. Glavo je položila na odprt kovček in zaspala.

Drugo jutro je Pavliha zastonj praskal po vratih. Tudi pismonoša je, iznenaden, ponovno pozvonil: saj je imel vendar pismo zanjo od tam daleč...

Našli so jo spokojno pripravljeno za na pot.

Rezi Marinšek

Odpusti nam naše dolge!

„Če bi ne bilo Boga, kdo bi nam potem odpustil?“ sem bral nekje. Če bi nas Jezus ne bil učil moliti: „Odpusti nam naše dolge,“ kako bi si upali prositi za odpuščanje? Med najbolj tolažilne in življenjsko močne resnice spada ravno Kristusova beseda o odpuščanju. V novi zavezi je tako pogosta in pojasnjuje in ponažarja jo toliko prilik, da je naravnost srčika novozaveznega razodetja. Tudi v stari zvezi se je Bog že razodel kot Bog usmiljenja in ljubezni, ki odpušča brez štetja, merjenja in tehtanja, brez očitanja in oponašanja, odpušča tako, kakor more le Bog. S svojim usmiljenjem in odpuščanjem Bog najbolj razodeva svojo vsemočnost, kakor pravi mašna molitev 26. navadne nedelje. Hvala Bogu, da je tako. Z zaupanjem smemo moliti očenaš in svoje življenje vedno znova graditi na božje odpuščanje, od katerega živimo.

Kakor tudi mi odpuščamo

Prošnja za odpuščanje, ki je tako življenjskega pomena, pa ima dostavek, ki nas lahko po pravičnejši vznemiri. Dostavek pri tretji prošnji: „Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji“ nas ne vznemirja preveč. Dostavek je tako splošen, da se ne čutimo o-

sebno preveč prizadete in skrb za njegovo uresničitev prepuščamo Bogu samemu, ko bo naredil novo nebo in novo zemljo. Pri peti prošnji pa je vse drugače. Za nas osebno gre, zame in zate, za to, ali znam zares odpuščati in ali to tudi delam. Ali pomeni dostavek pogoj za božje odpuščanje? V določenem pomenu da in o tem ni nobenega dvoma. Če kaj, je Jezus to jasno povedal in razložil še s posebnimi prilikami. Čudno torej, da nam pogoj dela tako malo skrbi in da tako zlahkoto izgovarjamo besede: „Odpusti nam naše dolge“ in sami ne odpuščamo svojim dolžnikom, zavestno in premišljeno ne, ali pa vsaj iz navade in slabosti. Na kaj se človek vse navadi in česa vsega ne opazi več, ko gre vendar za zelo resne stvari! Tu in tam bi bilo večkrat primerno in zveličavno, če bi se ustavili pri dostavku pete prošnje in preverili, ali ga sploh jemljemo resno.

Morda pa dostavka „kakor tudi mi odpuščamo“ le ni treba jemati tako dobesedno kot pogoj, temveč bolj kot nekak zgled: kakor mi odpuščamo, čeprav smo slabotni in hudobni, tako in še veliko bolj nam odpušča Bog. Saj je Jezus celo sam dejal, da že ljudje, ki so hudobni, znajo dajati dobre darove svojim otrokom (prim. Mt 7, 11). A taka razlaga

nič ne pomaga. Pogoja, ki je v novi zavezi tako jasno izrečen, nikakor ni mogoče spremeniti v neki človeški „zgod“. In če bi bilo naše človeško odpuščanje „zgod“ in merilo za božje odpuščanje, bi bila stvar še veliko težja. Kdaj pa si upa človek v resnici trditi, da zna tudi najhujše žalitve in krivice tako odpustiti, da ne ostane ničesar več? Ne, je že veliko bolje, da Bog odpušča popolnoma drugače kot mi ljudje, da odpušča tudi takrat, kadar mi ne znamo in ne moremo odpustiti. „Če nas naše srce obsoja, je vendar Bog večji od našega srca in ve vse“ (1 Jn 3, 20), to je naše edino upanje.

Kakor tudi ti odpuščaš nam

Dostavek pri peti prošnji v očenašu je in ostane pogoj za božje odpuščanje naših dolgov in grehov. A morda ta dostavek najlažje pravilno razumemo in ga sprejmemo kot pogoj, če ga dopolnimo s „kakor nam tudi ti odpuščaš naše dolge“. Božje odpuščanje nam šele omogoča, da moremo sami odpuščati ljudem, in nam je zgled, kako moramo odpuščati. Hkrati nas nenehno zelo resno in zahtevno spodbuja, da moramo vedno odpuščati po božjem zgledu. Tudi v ljubezni do sovražnikov, ki je za človeka najtežja. Kristus postavlja Očeta za zgled (prim. Mt 5, 43-48).

Peta prošnja v očenašu bi se smiselno razširjena torej glasila: „Odpusti nam naše dolge, kakor

tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom — kakor tudi ti odpuščaš nam.“ Če se zavedamo, da prihaja moč za naše odpuščanje ljudem iz božjega odpuščanja nam, kakor je ljubezen do bližnjega možna le iz božje ljubezni do nas, potem si ne bomo preveč domišljali zaradi svojega odpuščanja. Odpuščanje ljudem pa ni naše delo, temveč božji dar. Če je božji dar, ga moremo tudi lažje sprejeti kot pogoj za božje odpuščanje: z božjo pomočjo bomo zmogli odpuščati drugim, kakor nam odpušča Bog. Tako bomo izpolnili pogoj, da nam Bog odpusti naše dolge. Vse je milost, tudi naša dobra dela.

Kje je začetek?

Če slišimo Jezusovo razlago pri očenašu v Matejevem evangeliju: „Če namreč odpustite ljudem njih pregreške, bo tudi vaš nebeski Oče vam odpustil. Če pa ljudem ne odpustite, vam tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših pregreškov“ (Mt 6, 14-15), bi mislili, da je začetek vedno pri nas: da se Bog tako rekoč ravna po nas in da čaka s svojim odpuščanjem, ali bomo izpolnili pogoj in prvi odpustili ljudem. Toda če bi bilo res tako, bi bilo stanje naravnost brezupno, ker bi bil Bog odvisen od ljudi. Posebnost božje ljubezni pa je v tem, da je popolnoma podarjena, docela zastonj, da jo Bog človeku izkazuje in daje brez njegovega zaslužnja in brez dobrih del. Apo-

stol Pavel je to povzel z besedami: „Bog pa skazuje svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus za nas umrl, ko smo bili še grešniki“ (Rim 5, 8). Vsa človeška ljubezen do Boga in do bližnjega je le odgovor na božjo ljubezen, nadaljevanje in sodelovanje z božjo ljubeznijo. Tako je tudi naše odpuščanje ljudem le odgovor na božje odpuščanje, nadaljevanje božjega odpuščanja in sodelovanje z njim. Tudi ta razsežnost je del Kristusovega odrešenja.

V luči te resnice o popolni podarjenosti božje ljubezni in božjega odpuščanja dobi tudi peto prošnja v očenašu nove raz-

sežnosti in novo globino. „Odpusti nam naše dolge, tudi kadar mi še ne znamo in zmoremo odpuščati, kakor nam ti odpuščaš; odpusti tudi tistim njihove dolge, ki te za to ne prosijo; odpusti nam naše dolge tako, da bomo dovolj močni, da odpuščamo svojim dolžnikom; ne dopusti, da bi lahko miselno izgovarjali besede: odpusti nam in pri tem pozabili, kako moramo tudi mi odpuščati; odpusti nam naše dolge in uči nas odpuščati našim dolžnikom, kakor tudi ti nam in vsem odpuščaš, saj vsi živimo od tvojega usmiljenja in tvoje ljubezni. Oče naš!“

Alojzij Šuštar, nadškof

NA SVETI VEČER

Tisoč oči,
tisoč otroških oči
se v jaslice bajne
ko v pravljicne tajne
na sveti večer
smeji.

Na mahu ovčice,
pod bregom plot,
ob ognjih pastirčki,
tu mlin, tam hčod,
po hribčkih stezice,
most preko vodice
in s peskom posuta
do hlevčka pot.

A v hlevčku Marija
in Jezus, njen Sin...

Devici ob strani
Jožef kleči
in Detece gleda,
ga hudega brani.
Za njimi voliček
pa sivi osliček.
In Jezuščku v jasliah ni mraz.

O jaslice mile!
Vaš nežni kras
nebesa pričara
pred tisoč oči,
pred tisoč otroških oči.

Ljubka Šorli

SLAVA BOGU NA VIŠAVAH

MIR LJUDEM NA ZEMLJI

Teologija osvoboditve

Nočemo govoriti o resničnem osvobojenju človeka, ki smo ga do sedaj poznali pod besedo odrešenje v krščanskem smislu, temveč le o teologiji, ki je sprejela za razpravljanje o osvoboditvi človeštva podlago marksističnega nauka. Ta način razpravljanja je v osnovi nevaren za vero katoličanov, ker temelji na nekaterih resničnih načelih, pa jih zmeša skupaj z zmotnimi in prodaja oboje za čisto in edino resnico.

Glavna nevarnost obstoji v tem, da hoče na svoj način razumevati in uresničevati krščansko vero v vsakdanjem življenju, zato hoče preobrniti zgradbo Cerkve, bogoslužje, oznanjevanje nauka in moralna zadržanja.

Središče te teologije se nahaja v latinsko-ameriških deželah, toda tudi v Evropi, Severni Ameriki in azijskih deželah, kakor Indija, Filipini, Šri Lanka, Taiwan, dobiva svoje zatočišče.

Ne zajema samo katoliških teologov, temveč tudi protestantske.

V čem obstoji ta teologija?

Hoče uporabiti krščanski nauk, Kristusov nauk, kot sredstvo za osvobojenje človeka in narodov in razlagalce te teologije postaviti za edino pravilne vodnike na poti osvobojenja. Ker je osvobojenje političen pojem, zato je to vodstvo postavljeno za politično akcijo. Vse, kar ne služi praksi,

je idealistično in služi samo zato, da se tlačitelji ohranjajo na oblasti.

Zagovorniki te teologije imajo slepo zaupanje v razmeroma nove „znanosti“, kot so sociologija, psihologija, marksistično pojmovanje zgodovine, o katerih naj bi ne imelo krščanstvo nobenega kritičnega mnenja in naj bi vse, kar trdijo, prevzelo za čisto zlato, iz tega sledi, da mora krščanstvo spremeniti svoje tisočletno učenje na podlagi „neovrgljivih“ dognanj teh ved. Zato naj bi bila dosedanja teologija zastarela in nerabna. (Staro pravilo nasprotnikov resnice: smeši in proglasi za preživelo!) Tradicija nima veljave, ker se je treba „kompromitirati“ s sedanjostjo.

Na revščino naj krščanstvo odgovori pod vodstvom dozdevno znanstvenih ugotovitev marksizma. Razredni boj je neizbežen, naj bi bilo dejstvo, ki je neovrgljivo, zato je nevršččenost glede tega boja nesprejemljiva tudi za Cerkev. Ako Cerkev ne začne učiti v tem smislu, bi s tem dokazovala, da je na strani bogatov in gospodovalcev proti ubogim in trpečim, torej proti Kristusu, ki se v njih javlja. Tudi pojmu „božje ljudstvo“ se je dalo nov marksistični pomen — ljudstvo je tisto, kar je v nasprotju s hierarhijo, cerkvenim vodstvom. Zato imamo tudi „ljudske Cerkve“ in

„vatikansko Cerkev“, „ljudske duhovnike“ in „neljudske duhovnike“. Cerkev se postavlja proti „zgodovini“, ker vztraja neodjenljivo na „starh“ resnicah. „Zgodovina“ se postavi v vlógo Boga, kajti zgodovina bo sodila, zgodovina bo povedala resnico, zgodovina bo dala prav. Na ta naèin se zgodovina in Bog zlijeta v en sam pojem, seveda ostane na koncu samo zgodovina, ki ji je laže uiti kot resniènemu Bogu.

Bog se razodeva samo v revnih, revni so že kot taki kanonizirani, svetniki. (O tem je pisal škofijski list v Braziliji.) Upanje, ki je kršèanska krepost, je spremenjeno v „zaupanje v prihodnost in napredek“ in v „delo v prihodnosti“, torej je zgodovinski pojem. Ljubezen obstoji v odloèitvi, da se izreèem za uboge proti bogatim; torej je ljubezen zopet v službi razrednega boja. Še dalje gredo takoimenovani „teologi“ osvobojenja. Velikonoèna skrivnost naj bi bila revolucionarni simbol in Evharistija praznik osvoboditve. Besedo odrešenje so že tako nadomestili z osvobojenjem in kraljestvo božje ne smemo umevati kot nekaj duhovnega, ampak kraljestvo, ki se mora uresnièiti v zgodovinskem èasu.

Na vse to Cerkev ne more molèati. Kongregacija za verski nauk je 6. avgusta 1984 spregovorila po prefektu kardinalu Josephu Ratzingerju in opozorila vse teologe in kršèansko ljudstvo na

zmote, ki se širijo po teh teologih, ki imajo rajši Marxov kot Jezusov nauk in uèenje cerkvenih oèetov, svetnikov in nezmotljivo uèeèo sv. Cerkev.

Listina jasno in odloèno opozori, na nevarnost, da ne bi bila teologija osvoboditve voda na mlin marksizma, opozori, da je razredni boj k brezrazredni družbi mit, ki onemogoèa reforme in samo zaostruje bedo in krivice. Tisti, ki so se pustili oèarati se od tega mita, bi se morali zamisliti nad grenkimi zgodovinskimi izkušnjami, do katerih je to pripeljalo.

Milijoni naših sodobnikov težijo k temu, da bi si pridobili temeljne svoboščine, ki so jim jih odvzeli totalitarni in ateistièni režimi, ki so se polastili oblasti z nasiljem in revolucijo in to ravno v imenu osvoboditve ljudstva. Ni mogoèe molèati o tej sramoti našega èasa: cele narode drže v suženjstvu, nevrednem èloveka, in to pod pretvezo, da jim prinašajo svobodo. Tisti, ki postanejo, morda ne da bi se zavedeli, sokrivci takega zaslužnjevanja, izdajajo uboge, katerim hoèejo služiti.

Znova in znova se ponavlja v zgodovini Cerkve, da nastopajo krívi preroki, ki se obnašajo kot da bi bili Kristus. V takih dobah se pa tudi ponavlja potrjenje Kristusove molitve za sv. Petra, da bo vedno potrjeval svoje brate v veri.

M. M.

SV. DUH IN OSEBNO ODREŠENJE

Odrešenje, ki ga je Jezus Kristus zaslužil, se deli človeku po veri, ki ga življenjsko poveže z Bogom. Kdor veruje, prejme Svetega Duha, ki je poslan kot Očetov in Sinov dar. Sveti Duh je navzoč v kristjanovi notranjosti, ga dela božjega in ga po notranje združuje z Jezusom Kristusom in z Očetom v občestvo življenja, katerega niti smrt ne more več uničiti, prav kakor je rekel Kristus: „Ako me kdo ljubi, bo moja besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.“

Ta naselitev Svetega Duha v kristjanu ni zlitje Boga in ustvarjenega bitja v eno; oseba Svetega Duha ne použije vase človeške osebe; ta je še naprej krhko bitje, ki je lahko skušano in more postati tudi nezvesto. Toda Sveti Duh človeka ozdravlja njegovih slabosti in duhovnih pomanjkljivosti. Sveti Duh osvobaja človeško osebo zasužnjnosti strastem in sebičnosti, ji vliva moč in upanje, ki sta sadova božje navzočnosti. Sv. Duh razsvetluje človeka na poti dobrega in ga napolnjuje z duhom „ljubezni, veselja, miru, potrpežljivosti, blagosti, dobrotljivosti, velikodušnosti, krotkosti, zvestobe, zmernosti, zdržnosti in npravne čistosti“ (kakor pravi sv. Pavel). Zato kristjan časti Svetega Duha kot božjega „gosta“ svoje duše. Notranja povezanost z njim in ostalima božjima osebama more v nekaterih

po božji milosti in začasno doseči tako stopnjo, da se čutijo kakor spremenjene in potopljene v božjo luč in ljubezen. Ta višek krščanskega izkustva so dosegli mnogi svetniki.

V luči Svetega Duha more kristjan spoznatj in oceniti pokvarjenost in bedo, v katero lahko potegne človeka nebrzdana narava. Sv. Pavel popisuje pod nekaterimi vidiki to stanje takole: „Nečistovanje, nesramnost, razuzdanost, malikovanje, čaranje, sovraštvo, zdražba, zavist, jeza, prepirljivost, razprtije, ločine, nevoščljivost, uboji, pijančevanje, požrešnost in kar je temu podobnega; vse to je lastno tistim, ki so „brez usmiljenja in brez upanja na tem svetu.“

To božjo navzočnost v duši in iz nje izhajajočo preoblikovanost navadno imenujemo „milost“ ali posvečujočo milost ali milost skratka. Reči o kaki osebi, da jo oživlja božji Duh, da ima v sebi Kristusovo življenje, da je božji otrok ali da je v milosti, pomeni na štiri načine izraziti isto skrivnost krščanskega odrešenja; to je „skrivnost“, pravi sv. Pavel, ki je bila skrita od vekov in v vseh rodovih, zdaj pa je bila razodeta njegovim svetim: Kristus v nas, upanje slave.“ Ta božja pričujočnost v kristjanu ga sili, da se obrača k Bogu, poln vere, upanja in ljubezni.

(Tajništvo za nekristjane pri apostolskem sedežu)

Škof Rožman

duhovna podoba
velike osebnosti
na prelomnici časa

ŠKOF ROŽMAN IN SLOVENSKI VISOKOŠOLCI

Spomladi leta 1931 je škof Rožman imenoval dr. Lamberta Ehrlicha za dušnega pastirja visokošolcev. To imenovanje so narokovale žalostne razmere med študirajočo mladino. Širili sta se verska plitkost in brezbriznost. Križarstvo je s svojo protioorganizacijsko teorijo vplivalo tudi na Akademsko zvezo in tako je prišlo, da je v letih 1926, 1927 in 1928 vladalo v društvih mrtvilo. Prevladovali so krščanski socialisti, predvsem v „Borbi“ in „Danici“. Poleg tega pa so se v društva vtihotapili marksisti in jih začeli mimirati. Aprila 1933 je v „Danici“ streljal levičarski študent na podobo Kristusa. Škof je po svojem zastopniku prof. Fabjanu zahteval zadoščenje, toda odbor „Danice“ je to odklonil. „Borbo“ je novembra 1933 oblast

razpustila zaradi komunizma.

V teh razmerah se je profesor dr. Ehrlich s svetniško vnemotilil zaupanega mu dela med visokošolci. Okrog njega so se zbirali dobromisleči dijaki, ki so se l. 1934 začeli imenovati stražarji. Ime so si privzeli po listu „Straža v viharju“, ki ga je Ehrlichov krog pričel izdajati v jeseni l. 1934. Malo pred tem so prišli na univerzo prvi „mladci Kristusa Kralja“, ki jih je škof Rožman julija 1932 potrdil kot dijaško Katoliško akcijo. Po navodilu svojega organizatorja, profesorja Ernesta Tomca, so se vpisali v „Danico“ z namenom, da bi jo rešili. Pri volitvah so mladci in stražarji skupno nastopili in tako z združenimi močmi rešili „Danico“, najstarejše katoliško visokošolsko društvo. Dokler so

mladci in stražarji na univerzi mastopali složno, je v Akademski zvezi prevladoval katoliški duh. Jeseni 1937 pa so stražarji iz „Danice“ in „Zarje“ izstopili in ustanovili klub „Straža“. Isto leto je v okviru „Straže“ nastala „Mihaelova skupina KA“.

Zdi se, da so se prav v zvezi s Katoliško akcijo med mladci in stražarji najprej pojavila trenja. Stražarji so že leta 1935 ustanovili visokošolsko Katoliško akcijo. To je bilo v času, ko so na univerzi že bili tudi Tomčevi mladci, člani dijaške Katoliške akcije, ki jo je škof Rožman priznal l. 1932. Trenja so se še povečala, ko je škof Rožman l. 1937 pravila „Zveze mladcev Kristusa Krajlja“ potrdil kot pravila „Zveze katoliških dijakov“ in jih prilagodil novim centralnim pravilom Slovenske Katoliške akcije, ki so stopila v veljavo l. 1936. Mihaelova skupina ni bila priznana kot katoliška akcija. Škof Rožman ni mogel dopustiti dvojne Katoliške akcije med dijaštvom, ker bi to nasprotovalo njenim pravilom in zmanjševalo njeno udarno moč. Nekateri trdijo, da je na škofovo odločitev vplival profesor Tomec, ki mu je bil takoimenovani dvojni sistem organizacije z istim namenom in ciljem organizacijski nesmisel.

Tako imenovano stanovstvo je postalo nov kamen spornike med mladci in stražarji. Ko so jeseni l. 1936 bila sprejeta nova pravila Akademске zveze, je istočasno bila predlagana tudi reor-

ganizacija Akademске zveze v smislu stanovstva, to je, da bi se društva preuredila na podlagi fakultet, da bi bili v enem društvu samo juristi, v drugem le filozofi itd. Stražarji so se izrekli proti stanovstvu in skoraj istočasno izstopili iz „Danice“ in „Zarje“ ter ustanovili svoj klub „Straža“. „Danica“ in „Zarja“ sta tako padli v roke krščanskim socialistom. Mladci so se v borbi za stanovsko ureditev fakultetnih društev sklicevali na papeža Pija XI., ki je v okrožnici Quadragesimo anno zapisal, da je „proti razbitju družbe, proti razrednemu boju popolno ozdravljenje možno le v stanovstvu, v korporacijah“.

Duhovna škoda, ki je nastala iz trenj med mladci in stražarji, je bila velika. To škodo sta videli obe strani. Prav tako pa je treba priznati, da je bilo na obeh straneh veliko dobre volje za rešitev, ma obeh straneh je bilo veliko trpljenja in vendar ni prišlo do rešitve. Največ je zaradi spora v katoliških vrstah nasploh trpel škof Rožman. A posebno so ga boleli spori med mladci in stražarji. Večkrat je potožil: „Vidim, oboji so dobri, pa ne morejo priti skupaj. To je hudičevo delo. Profesorja Ehrlicha in profesorja Tomca bom poklical v škofijo, zaklenil ju bom v sobo in ju ne bom prej spustil, dokler se ne pogovorita o skupnem delu.“ Ko so vsi poskusi, da bi dosegel enotnost, bili brezuspešni, je škof vzdihnil: „To je kot zakleto, kot

da je satan vmes!“ V tej zvezi se moramo dotakniti Rožmanovega stališča, ki ga je zavzemal v sporih med različnimi verskimi in katoliškimi organizacijami, posebej med mladci in stražarji. Tukaj se spet pojavi očitke, češ Rožman je vsakemu dal prav; da pomeni pritožiti se pri njem nekako isto kot zaletavati se v odprta vrata. Vsak je mislil, da je škof na njegovi strani. Kdor je zadnji odhajal od njega, je bil prepričan, da je njegovo stališče zmagalo. Resnica pa je povsem druga: škof Rožman je poslušal,

škof Rožman v odločitvah ni bil nikdar nage! Zlasti pa je veliko molil. Sam je pozneje zapisal: „V marsičem sem svojim obiskovalcem pustil svobodo, čeprav se z nekaterimi nisem v vsem popolnoma strinjal, ker po svoji vesti nisem jemal svobode tam, kjer božja stvar ni nujno zahtevala popolne edinosti tudi v metodi in taktiki. Želel sem seveda, da bi bila enotnost čim večja, a svojih želja nisem nikomur nalagal kot odločitve moje jurisdikcije.“

(Povzeto po Kolaričevi knjigi)

Duhovnost škofa v njegovih mislih

Ob 25-letnici smrti škofa Rožmana nekaj njegovih misli

„IZDAJALEC“

Bodimo pripravljene, da nas zaslepljeni rojaki psujejo z izdajalci in odpadniki, samo da Kristusa ohranimo. (24)

„Naj umrjem v zaničevanju in pozabljenju, naj bo moj grob neznan, naj me zgodovina še tako črno in krivično slika in naj ostane tak spomin name v zgodovini ali pa naj moje ime čisto izgine, da se nikjer in nikdar ne omenja več — samo da bi se čim več duš zveličalo.“ (9. 11. 45)

„Menda ne misli gospod T. resno, da je Šmihelčan Rožman, ki so mu že v drugem razredu ljudske šole zaradi slovenščine prisoljene klofute nemškega učitelja vzbudile tako narodno zavest, ki je nič ubiti ne more, da je ta postal izdajalec naroda in začel sodelovati z nacisti.“ (27. 11. 45)

Sv. Pavel je zaradi Kristusa prenesel očitke, da je izdajavec in odpadnik. A vendar ga je bolelo in žgalo v duši, ne zaradi sramotenja, pač pa od pekoče boječine, da njegov lastni narod noče spoznati Kristusa, ampak trdovratno drvi v pogubljenje. (23)

Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. (16. 10. 49)

KOMUNIZEM

„Nihče pa, ki ni izkusil, ne verjame, da s komunizmom ni debate.“
(27. 11. 45)

„Poznam komunizem, ki je satanizem in terorističen totalitarizem.“
(27. 11. 45)

SLOV. SKUPNOST — ZDOMSTVO

Ni ponižnost, če kdo svoje zmožnosti taji ali skriva, in kadar bi moral prevzeti kako odgovorno delo v človeški skupnosti, pa se izgovarja, da ni za to, da ne more, da ni sposoben in podobno! (80)

Bog vas pošilja med druge narode, ki doslej Slovencev še niso poznali, da bi z zgleodom pravega krščanskega življenja tem narodom svetili. (7. 10. 47)

Kdor v tujini cerkve več ne obiskuje, je v resnici brezdomec in zgubljen. (7. 10. 47)

Držite glave nad vodo! Ne ločimo se, ne bodimo sami! Povežimo se med seboj! Zedinite se v vseh vprašanjih narodne eksistence.
(16. 10. 49)

Držite enotnost in edinstvo, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. (16. 10. 49)

Samo v trdni skupnosti pomenimo nekaj. Vse boste dosegli, če boste ostali trdno povezani v skupnosti. (25. 11. 56)

Držite se skupnosti, za vsako ceno se je držite, da se boste ohranili in si med seboj pomagali. (57)

Skrb staršev mora biti, da njihovi otroci čim dalje gladko slovenski jezik govorijo. (57)

SLOVENSKI NAROD

Mnogo nedolžne slovenske krvi je bilo prelite od črnih, rjavih in rdečih sovražnikov, a na to kri se opira naše najtrdnjše upanje.
(4. 6. 50)

Slovenski narod ne zaostaja za nobenim drugim narodom. (557)

Vsak jezik, tudi jezik najmanjšega naroda, je vrednota. (11. 60)

MARIJA

Marija... že ve za dan in uro, ki jo je Bog določil, da zatre brezbožne sile v našem narodu. (24. 5. 45)

Res je, da je včasih videti, da bo šla rdeča metla povsod, da bi izčistila svet. Toda... tudi Satana bo Marijino Srce premagalo. (16. 10. 49)

Trdim: naš slovenski narod, kolikor je bil svoboden, je prvi narod na svetu, ki se je kot narod posvetil brezmadežnemu Srcu. (16. 10. 49)

Vse dobre in skrbne gospodinje — koliko tolažbe in lepote morete najti v svojem tihem in skritem delu, če mislite na to, da ste Mariji enake v delu in poklicu! (22)

SVET MILOSTI

Ljubezen in bolečina sta dvojčki. (41)

Sprejeti milost in z njo sodelovati je kupčija, ki se edino resnično splača. (68)

Vsi smo grešniki. Razdeljeni smo v dve skupini: nekateri priznavajo svojo grešnost, drugi pa ne. Nobena druga razlika, ki vlada med nami, ne seže tako na globoko in v neskončno večnost.

Ponižnim se ni treba bati, da bi jih kdo prehitel pri Bogu. (83)

Zmotno in zapeljivo je mnenje, da je krščansko življenje tiha idila v samem miru, zavetju in zatišju. Krščansko življenje je borba, je breme, je odgovornost ne samo za vsako dejanje, ampak celo za vsako misel in željo. (93)

Žal, da nekateri starši dolgo odlašajo s krstom svojih otrok in jih puščijo po več tednov ali celo mesece brez pametnega razloga v oblasti hudobnega duha. To ni prav, to je greh. (101)

Že to, da vemo, čemu trpimo, je za nas tolažba. (150)

Z molitvijo se obesimo na Boga. (24. 5. 45.)

V resnici je svoboda, laž je sužnost. (9. 7. 50)

Resnica ostane resnica, pa če jo svet sprejema ali zavrne. (9. 7. 50)

Vsak bo srečal Jezusa, pa naj ga zdaj ljubi in mu veselo služi ali ga celo sovraži in zaničuje. Krščanska vera je vera v prihodnje srečanje z Jezusom. (str. 7)

Bog ničesar ne ukrene brez najsvetejših in najmodrejših razlogov. (13)

Nedelja je Gospodov dan, ne naš. (15)

Pot k sreči gre tam, koder jo kaže božja volja. (18)

Če Bog in njegova milost ne družijo srca, ni na svetu moči, ki bi mogla dovolj trdno in trajno vezati člane družine v večno skupnost. (19)

Skupna molitev je družinska božja služba. (19)

(Iz knjig „Pastirjev glas v tujini“, zbral in uredil dr. F. Žakelj, B. A., 1970, in „Duhovne misli škofa dr. Gr. Rožmana“, prir. dr. F. Žakelj, Mohorjeva, Celovec 1969.)

Janez Pavel II. v Kanadi

9. septembra je Janez Pavel II. začel svoje 23. apostolsko potovanje v tujino. Tokrat je šel v Kanado. Povod za 12-dnevno romanje je bila 450-letnica odkritja te dežele, ki je druga največja država sveta. Katoliška Cerkev v Kanadi ima 127 škofov: 77 je francosko govorečih, 50 pa angleško. Med njimi jih je 34 v pokoju.

Prvi del obiska je papež posvetil francoskemu delu Kanade, se pravi provinci Quebec. Ta šteje 6,5 milijona prebivalcev (vsa Kanada jih ima 25 milijonov) in skoro vsi (92%) so katoličani. V celoti je v Kanadi 11 milijonov katoličanov, tj. 44%.

V Quebecu je Janez Pavel II. maševal na univerzitetnem stadionu. Pri maši je bilo 250 tisoč vernikov. Govoril jim je o razmerju med vero in kulturo, ki druga drugo ne izključujeta.

Naslednji dan se je srečal s predstavniki prvotnega prebivalstva, z Indijanci iz rodov Mohavkov, Huronov in Algonkimov ter z Eskimci. V ta namen se je podal v kraj Sant' Anna ob spodnjem

toku velereke Sv. Lovrenca. Zavzel se je za spoštovanje kulture in pravic teh domačinov in zaželel, naj bi se odnos med belo večino in oblastmi z ene strani ter z Indijanci ter Eskimi z druge gradil na zaupanju in sprejemanju različnosti drug drugega.

V Montrealu je imel glavno srečanje z verniki v parku Jarry. 2300 duhovnikov je somaševalo, vernikov je bilo nad 300 tisoč. V pridigi je papež vprašal Kanadčane: „Kaj ste naredili iz svojega krsta?“ Verski položaj v Kanadi ni najboljši. Vero prakticira med katoličani 24—40%, število novih duhovnikov pada, tudi mnogi katoličani zagovarjajo razporoko, splav, svobodno ljubezen. Cerkev je potisnjena na rob družbe. Papež je vse pozval k večjemu pogumu. Kristjan, še posebej duhovnik, ne sme molčati, ne se predajati pasivnosti ob sodobnih miselnih tokovih, kot je oboževanje znanosti, materializem in ateizem.

Na olimpijskem stadionu ga je sprejelo 70.000 mladih. Njim je dejal, naj iščejo resnico in se pre-

dajo pravičnosti, svobodi in ljubezni v Kristusovi luči. Isti dan je imel srečanje z 2.600 osnovnošolskimi otroki od 11 do 12 let. Priporočil jim je, naj gojijo med seboj iskreno prijateljstvo in si drug drugemu pomagajo.

Na otoku New Fundland je poudaril: „Ne smemo dopustiti, da ostane Bog zunaj šolskih učilnic! Starši imajo pravico, da izberejo za svoje otroke tisti tip šole, ki jim odgovarja. Družba pa je dolžna nuditi verski šoli denarno pomoč.“ V Flatrocku se je sestal z ribiči in jim govoril o njihovih problemih. V Halifaxu, glavnem mestu Nove Škotske, je zaklical

mladim: „Prihodnost je vaša, Kristus vam zaupa. Prihodnje stoletje bo stoletje duha ali pa ga sploh ne bo.“ Posvaril jih je pred brezbržnostjo in naveličanostjo. Pri občestveni maši je govoril o misijonski zavesti in pomenu križa za Cerkev in kristjana.

V Torontu je duhovnikom govoril, naj cenijo celibat, saj je najbolj pristen izraz služenja Cerkvi; po njem duhovnik postane človek za druge. V anglikanski cerkvi sv. Pavla je imel ekumensko srečanje, v Varsity stadionu se je sestal s Poljaki, nato pa imel srečanje še s Slovaki vzhodnega obreda.

V nedeljo 16. septembra je najprej obiskal grob kanadskih mučencev. 1646 je bilo tam mučenih in umorjenih 8 francoskih jezuitov. Za mašo na letališčnem parku (Dawnview) se je zbrala milijonska množica. Med množico pevcev pri maši je bilo tudi 150 slovenskih pevcev iz župnij Marije Pomagaj in Brezmadežne ter sv. Gregorja v Hamiltonu. Sodelovali so pri angleškem delu maše, ko pa je papež prišel do njih, so mu zapeli Kimovčevo „Ti si Peter, Skala“. Papež je tokrat govoril o nevarnostih, ki so povezane s tehnokratskim napredkom in materialističnim pojmovanjem življenja.

Iz Toronta je papež odletel v Winnipeg in se v stolnici sestal z močno ukrajinsko skupnostjo. V ponedeljek 17. septembra je poletel visoko na sever med Eskime, 18. in 19. se je mudil v Vancouvru, nato pa se vrnil v zvezno prestol-

nico Ottawa. Tu je 20. septembra zaključil obisk s srečanjem z vsemi kanadskimi škofi.

18. septembra bi moral papež po načrtu doseči najbolj severno točko svojega potovanja, vendar zaradi silne megle, izredno slabega vremena letalo ni moglo pristati. S pomočjo televizije je papež nagovoril nad 5.000 Eskimov, ki so ga pričakovali v Fort Simsonu.

Pri maši na mestnem stadionu v Vancouvru je ostro obsodil vse, kar ogroža življenje: lakota, vojska, mamila, alkohol, nasilje, nečloveške življenjske pogoje, zlasti pa splav kot napad na življenje nekoga, ki se ne more braniti. Pristrčno je pozdravil mladino, ostarele in prizadete, ki so „posebni Jezusovi prijatelji“.

V uradni rezidenci guvernatorke Jeanne Sauv , zastopnice britanske krone, je bil končno na vrsti tudi državniški obisk. Navzoči so bili vodilni kanadski politiki ter diplomatski zbor. Papež je ostro kritiziral oboroževalno tekmo in naraščajoče stroške zanjo, poskuse s človeškimi zarodki, pomanjkanje svobode v mnogih državah.

Večerno mašo je daroval delno

v angleščini, delno v francoščini.

Zadnji dan v Kanadi je najprej posvetil srečanju s škofi. Papež je škofe opozoril na različne nevarnosti, ki ogrožajo družinsko življenje v deželi. Omenil je razkroj družine, ločitve, skupno življenje mladih brez poroke, uporabo protispočetnih sredstev namesto da bi ob samoobvladanju dosegali dvojni namen zakona: ljubezen in odprtost do novih življenj. Tudi tokrat je omenil verska preganjanja in obto il javna občila, da izvajajo zaroto molka.

Pred odhodom z vojaškega letališča v Ottawa je papež še enkrat poslal pozdrave indijanskim in eskimskim poglavarjem, državnim in cerkvenim predstojnikom, vernikom in vsemu kanadskemu ljudstvu.

Sv. oče je s tem apostolskim potovanjem obiskal svoje kanadske vernike in jih potrtil v veri. Od 11 milijonov katoličanov, ga je videlo od blizu in slišalo njegovo besedo 4 do 5 milijonov. Papež jim je spregovoril o mnogih  go ih vprašanih današnjega časa v luči evangelija in jih spodbudil k življenju po veri.

Papež obsodil mafijo

Janez Pavel II. je od 5. do 7. oktobra obiskal italijanski jug: Kalabrijo. To je eno najrevnejših italijanskih področij, ki ga pestijo mo no odseljevanje prebivalcev, brezposelnost in mo na dejavnost mafije. V Reggio Calabria je papež med mašo

v govoru obsodil mafijo. Mlade prebivalce tega dela Italije je še posebej povabil, naj se ne vključujejo v vrste te organizirane oblike kriminalne dejavnosti. Papež je  e pred dvema letoma izrekel ostre besede zoper mafijo. Znano je, da so hudi nasprotniki mafije tudi kalabrijski škofje.

Papež ni smel v Litvo

Glasilo litovske komunistične partije „Sovjetska Litva“ je uperilo proti papežu Janezu Pavlu II. enega najostrejših napadov sovjetskega režima v zadnjih letih. Papeža je ožigosalo kot enega največjih graditeljev „antikomunističnega klerikalizma, ki religijo uporablja kot sredstvo boja proti družbenemu napredku.“

„Glas Vatikana prodira iz zbora protikomunističnih duhovnikov,“ piše glasilo. Da bi se papež prikupil delavcem, od časa do časa obsodi „svet kapitalizma, toda samo v njegovih skrajnostnih pojavih“. Delavcem zagotavlja pravico „boriti se za njihove pravice in tudi stavkati, če ne uspejo drugače“. Ne dovoljuje jim pa, da bi poglobljali svoje politične zadeve in se borili „za resnično emancipacijo dela“.

Komunistični režim tudi ni ugodil prošnji Janeza Pavla II., da bi se smel 26. avgusta udeležiti slovesnosti ob 500-letnici litovskega narodnega zavetnika sv. Kazimira. Litve ni smel obiskati niti vatikanski državni tajnik kardinal Casaroli kot papežev osebni odposlanec na slovesnostih. Papeža so litovski škofje povabili na sklepne slovesnosti že aprila lani, ko so bili v Rimu na obisku „ad limina“.

Janez Pavel II. je v posebni poslanici predsedniku litovske škofovske konference Povilonisu obžaloval, da mu je bila prošnja odbita. „Nisem okusil veselja, da bi odpotoval na tako zaželeno romanje vere in ljubezni v Vilno, pokleknil na grob sv.

Kazimira in skupaj z vašo katoliško skupnostjo praznoval sklepni dan slovesnosti, niti vam nisem mogel izročiti pozdravov po svojem osebnem zastopniku.“ V Litvi je 2 milijona in pol vernikov. Okoli polovica litovskih duhovnikov je bilo po 1945 izgnanih v Sibirijo.

Cerkev na Kubi ne uživa verske svobode

Skupina kubanskih katoliških duhovnikov, ki živijo zunaj domovine, je na letni konferenci „Mednarodnega združenja kubanskih duhovnikov v tujini“ napisala izjavo, v kateri je mednarodno javnost opozorila na zapleten položaj katoliške Cerkve na tem otoku.

„Prekiniti hočemo molk, ki vlada po svetu o življenju in delu katoliške Cerkve na Kubi.“ Katoliška Cerkev je po njih izjavi zatirana, ne sme tiskati svojega verskega tiska, ne sme svobodno razširjati verskega gradiva po državi, katoličanom je na voljo premalo cerkva za bogoslužne namene, novih cerkva pa ne smejo graditi. Katoličani, ki javno izražajo svoje versko prepričanje, so močno prikrajšani v državljskih pravicah.

Papež zaskrbljen za Cerkev na Češkoslovaškem

Janeza Pavla II. hudo skrbi položaj Cerkve na Češkoslovaškem. „Zares žalostno je dejstvo, da je večina škofij v vaši domovini brez škofa,“ je dejal češkoslovaškim bogoslovcem ob obisku v papeškem zavodu sv. Janeza Nepomuka v Rimu v nedeljo

30. septembra. V tem zavodu se pripravljajo na duhovniški poklic le češki in slovaški bogoslovci iz tujine, ne pa iz matične domovine, čeprav je bil namenjen zanje. Papež je obžaloval, da na Češkoslovaškem danes ni več samostanov in da je število bogoslovcev močno omejeno od komunističnega režima. „Žalostno je da je ravno Moravska, kjer je grob sv. Metoda, izgubila dve svoji semenišči, iz katerih je izšlo toliko gorečih duhovnikov.“ V govoru vodilnemu osebju in gojencem zavoda je papež spomnil na številne težave, ki jih je morala Cerkev na Češkoslovaškem prestati. Opozoril je tudi na svetli lik kardinala Berana, ki je moral „svojo zvestobo narodu plačati s trpljenjem v ječah in koncentracijskih taboriščih“.

Teolog Boff in teologija osvoboditve

7. septembra 1984 je pred posebno komisijo vatikanske Kongregacije za verski nauk pojasnjeval svoj nauk brazilski frančiškanski teolog Leonardo Boff. Boff je izdal sporno knjigo „Cerkev, karizma in oblast“.

Kardinal Ratzinger, prefekt kongregacije, je v pismu 15. maja Boffa opozoril na njegove za cerkveni nauk nevarne izjave in vidike, s katerimi se ne strinjajo člani Kongregacije za verski nauk. Kasneje so se domnili, da je najbolje, če Boff pride v Rim na sedež kongregacije in tam na najbolj ustreznem mestu, pojasni sporne trditve. Boffa sta spremljala v Rim njegova somišljenika brazil-

ska kardinala Lorscheider (Fortaleza) in Arns (Sao Paulo). Vatikanski tiskovni urad je po pogovoru sporočil, da je pogovor potekal v bratskem tonu, kongregacija za verski nauk pa da bo še enkrat temeljito preštudirala njegovo delo.

Umrli je kardinal Josyf Slipyj

V Rimu je po daljši bolezni umrl 7. septembra v 93. letu starosti poglavar z apostolskim sedežem združene ukrajinske grškokatoliške Cerkve kardinal Josyf Slipyj. Bil je velik pričevalec za Kristusovo Cerkev in ena najvidnejših cerkvenih osebnosti v vzhodni Evropi v tem stoletju. 18 let je okušal vso grozotno trdoto sovjetskih sibirskih kazenskih taborišč, saj je bil zaprt od leta 1945 do 1963. Po posredovanju Janeza XXIII. pri Hruščovu, tedanjem sovjetskem diktatorju, je smel 1963 odpotovati v Rim, kjer je živel „v izgnanstvu“ do smrti. Cerkev, ki ji je bil na čelu, je bila po letu 1946 uradno prepovedana.

Slipyj se je rodil leta 1892 v tedaj še galicijanskem mestu Zazdríst. Teološke študije je dokončal v Innsbrucku. Novembra 1939 ga je Pij XII. imenoval za nadškofa koadjutorja v Lvovu. Tajno je bil posvečen 22. decembra 1939. Po smrti lvovskega metropolita Andreasa Šeptyckyja je 1. novembra 1944 prevzel vodstvo

Ivovske metropolije. Sovjetski režim ga je aretiral že 11. aprila 1945. Moral je v zapor, ker je odklanjal nasilno priključitev grškokatoliške Cerkve k ruskemu patriarhatu.

V času svojega rimskega izgnanstva je nenehno opozarjal na preganjanje Cerkve pod komunističnimi režimi v vzhodnih državah, še posebej v Ukrajini. Za vatikanske kroge je bil njegov glas dostikrat nadležen, zlasti ko je začel Casaroli politiko odpiranja do komunističnih režimov. — Posebno odločno je Slipyj nastopil na škofovski sinodi v Rimu 1971., ko je dejal: „Noben narod in nobena Cerkev ni v svoji zgodovini prestal toliko krivic kot ukrajinski. Komaj se je po prvi svetovni vojni osvobodil, je padel pod

komunistično oblast, ki je na krvav način uničila ukrajinsko Cerkev, jo s prisilo vključila v pravoslavlje, vso katoliško hierarhijo pa pozaprla. Ukrajinski katoličani so preganjani naprej, ne da bi jih kdo branil... Od prve svetovne vojne pa do sedaj je od 54 milijonov Ukrajincev pomrlo 10 milijonov od lakote, zaradi verskega preganjanja, vojne in bombardiranj.“

V Rimu je bil 1965 imenovan za kardinala. Namesto naslova patriarh, ki so si ga želeli Ukrajinci, je od papeža dobil le naslov velikega nadškofa v Lvovu — iz obzirnosti Vatikanu do ruskega patriarha. Njegova pomembna vloga je prišla do izraza na posebni sinodi ukrajinskih škofov z Janezom Pavlom II. 1980 v Vatikanu, kjer je dobil pravico sam sklicevati sinode zaupane mu Cerkve.

Ena zadnjih Slipyjevih pobud je bila leta 1978 razglasitev 10-letne priprave, verske, kulturne in domovinske, na tisočletnico pokristjanjenja Ukrajincev, ki jo je izvedel 988. kijevski veliki knez sv. Vladimir.

V Rimu je dal zgraditi ukrajinsko cerkev sv. Sofije, ki je delno podobna kijevski stolnici. Za zdomske Ukrajince je v Rimu ustanovil tudi Ukrajinsko katoliško univerzo papeža Klementa za študij filozofije, teologije in humanističnih ved. Podružnico te univerze je ustanovil tudi v Buenos Airesu in na njej slovenski oddelek na filozofsko humanistični fakulteti, na katero je povabil tudi slovenske profesorje in študente.

v družini

SPOČETJE

Do zdaj smo v svojih razmišljanjih o zakonu in družini že večkrat govorili tudi o otrocih.

Pa vendar nam manjka še eno veliko vprašanje ali globok premislek o zakonu in družini z ozirom na otroka — a to je njegovo spočetje. Gre za nedopovedljivo skrivnost in nevidni trenutek začetka vsakega človeka. Odkar so svet obšli čudežni barvni posnetki Šveda Nilssona, predvsem v knjigi Življenje pred rojstvom, se je ta skrivnostni pravljичni svet odkril tudi našim očem. Ko na povečani fotografiji 15 milimetrov velikega zarodka človeka razločno vidimo glavico z očmi, pa ročice in nožice z nastavki prstkov ter pomislimo, kako nezaslišano majhno je vse to — ostrmimo. Za vsakim dnem in tednom postaja otrokovo telo vse bolj izrazito. Ko je velik 4 cm, ima na drobnih, skoraj nitkastih nožicah že razdeljene prstke. Pri 20 cm ali ko je star približno štiri in pol mesece, celo že sesa palec. Kje je torej čas, ko so govorili, da je otrok šele po tolikih tednih ali celo mesecih človek?!

Človeka torej lahko vidimo veliko prej, predno je rojen. Tako so na nekem kongresu ginekologov in babic postavili trditev, da je spočetje že rojstvo otroka.

Z drugo besedo, da je vsakdo izmed nas devet mesecev starejši ker je živel že devet mesecev pred rojstvom. Danes lahko nosečnice mesece pred rojstvom s pomočjo ultrazvoka na posebnih zaslonih vidijo svojega lastnega otroka, kako se premika in kakšen je videti. Pa vendar — priznajmo, da kljub temu tako zelo malo vemo o začetkih življenja ob združenju dveh celic, moške in ženske. A vemo dovolj, da ne moremo lahkomišelnostno ne govoriti ne ravnati z bitjem, ki je še nerazvito in tako majceno, a kljub temu tako, kot smo bili pred tolikimi leti tudi mi sami.

Lahko si mislimo, kakšno veselje je za zakonski par, ki si želi otroka, ko nekega dne odkrije, da je ta „na poti“, kot se včasih izražamo. Kakšno doživetje je za ženo, ki po nekaj mesecih noseč-

nosti, ki jo z možem seveda po raznih spremembah že dolgo opažata, nekega dne začuti otrokovo premikanje. Tretji je med njima in, čeprav neviden, je pravzaprav odslej „glavni v hiši“ — spočetí otrok.

Seveda lahko ista čudežna skrivnost novega človeka, ki je bil spočet in to zakonca opazita, povzroči tudi strah, žalost ali nejevoljo. Najavil se je kot nepovabljen gost, kot nezaželen, čeprav morda nezaželen iz upravičenih razlogov, torej iz razlogov tako imenovanega odgovornega starševstva, ki tehta razloge pаметi in vesti za naslednjega otroka ali proti njegovemu spočetju. Moramo razumeti take občutke zakoncev in jih niči malo ne obsojati. Pa vendar — za človeka, ki dovolj razmišlja in je dovolj poučen, še bolj pa za kristjana, ki je to iz prepričanja — je vsak otrok, ki je že spočet, zaželen, se pravi sprejet, čeprav z vrsto predvidenih težav. Taka zakonca bi si lahko rekla: „Končno, hvala Bogu, ki na svoja ramena prevzema odgovornost za datum in za osebo človeka, ki je bil na ta dan spočet. Že ve, zakaj ga hoče imeti!“

Na žalost ne mislijo in ne govorijo vsi tako. Vemo za svetovni problem splava, se pravi umetne prekinitve nosečnosti, ki se ji, če smo iskreni, po pravici pravi umor še nerojenega, a že več ali manj oblikovanega, nedolžnega, nezaščitenega, nekrščene lastnega otroka. Lahko razumemo

večkrat veliko stisko tistih, ki so nenadoma in nepredvideno postavljeni pred dejstvo prihoda novega otroka. Razumemo tudi, kako težko se je ob takih dogodkih pravilno odločiti, ker jih drugi večkrat prav silijo v splav in jih na vse načine nagovarjajo. Zato ni nihče izmed nas poklican, da kogarkoli sodi. Samo eden je sodnik — vest vsakogar in končno Bog. Poleg tega ne smemo pozabiti, da ni dovolj nekomu samo odsvetovati ali braniti tako dejanje, ampak mu je treba z vsemi močmi pomagati, da otroka lahko mirno rodi in potem vzgaja. Priznajmo, da nam na tem področju še zelo veliko manjka! Tudi Bog je dovolj usmiljen, da človeku, ki je storil tako dejanje in se pokesa, odpusti.

Resnica pa ostane. Izrekel jo je na svoj način tudi 2. vatikanski cerkveni zbor v Pastoralni konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu: „Bog, gospodar življenja, je zaupal ljudem vzvišeno nalogo ohranjevati življenje, nalogo, ki naj jo spolnjuje na človeka vreden način. Zato je treba življenje takoj od spočetja naprej varovati z največjo skrbjo.“ Dodajmo še Jezusovo besedo: „Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40).

Gospod, pomagaj nama, da bova globoko razumela skrivnost življenja! Ti si njegov začetnik in njegov odrešenik. Usmili se vseh, ki so na to pozabili. Nama

Za mladino za mladino

SRKIVNOSTNI SOSEDI

Te dni je bilo vse okrog nas nekam čudno skrivnostno. Do neke mere je to razumljivo, saj se približuje božič. Mladi smo se že nekaj časa dogovarjali, kako bomo šli na vas k polnočnici. Tudi lani smo šli, toda letos bo vse skupaj še lepše. Šli bomo skupaj očka, mamica, brat in jaz, pa matematik, Zmaga s svojo mamo, šla bi tudi Jasna in Borut, pa še sosedje Novakovi. Vsega skupaj se nas je pripravilo blizu trideset. Vsi smo se tudi odločili, da bomo doma postavili drevesca in jaslice. Postavili pa jih bomo natanko na sveti večer.

Naša delavnica za jaslice je že v polnem pogonu. Moja soba je takšna, kakor bi treščilo vanjo.

---

pa daj poguma, da vsako spočetost življenje sprejmeva.

Vital Vider

Posteljo smo porinili v kot, sredi sobe pa delamo Borut, Jasna, Zmaga, moj brat, jaz in Peter. Peter je nov v naši klapci in vam o njem še nisem nič povedal. Ni še krščen, a verjame v Boga. Prima fant, poleg tega pa zna še fantastično risati. Zmenili smo se, da ga bomo spravili h krstu pri polnočnici.

Jaslice smo delali iz kartona, plastelina in tudi iz mavca. Tekmovali smo, kdo bo imel lepše kipce. Tekmovanje je trajalo že nekaj dni in videl sem, da se bomb na koncu prav gotovo skregali. Zato sem predlagal serijsko proizvodnjo. Vsak izmed nas je delal tisto, kar mu je šlo najbolje od rok. Eden je iz kartona izrezoval ozadje za jaslice, drugi je iz skorje in primernih kosov lesa delal hlevček, tretji samo svetega Jožefa, spet drugi samo kamele za kralje. Naredili smo že deset kompletov, do

svetega večera pa jih bomo pripravili za vse verne družine v mestu. Seveda še ne vemo, koliko jih je, toda do sedaj smo jih že registrirali dvajset. Mogoče pa bomo odkrili še kakšno.

Nekega dne sem pri večerji pripovedoval, kako se pripravljamo, da bomo šli k polnočnici na vas. Očka je poslušal, nato pa zelo resno pribil:

„Nič ne bo iz tega! Letos ne gremo nikamor iz mesta.“

Zastal mi je dih. Videl sem, da se očka sploh ne šali. Nisem pa imel niti pojma, kaj mu je. Po kratkem molku sem ga začel malo zbadati:

„A tako! Stari ste se prestrašili. Ali se bojite, da so v gozdu volkovi?“

„Ničesar se ne bojimo, toda na vas ne bomo šli!“ Tokrat je bil očkov glas še za spoznanje ostrejši. Opazil pa sem, da se mu brki malo tresejo. To bi lahko pomenilo, da zadržuje smeh ali pa da ima kaj posebnega za bregom.

Pri večerji je bila z nami tudi teta Angelina. Teta Angelina je pravzaprav zelo skrivnostna ženska. Pred kratkim je prišla v mesto. Medicinska sestra je v ambulanti, stanujeta pa skupaj s teto Heleno. Ta dela v otroškem vrtcu. Druga drugo kličeta ‚sestro‘, pa nimata istega priimka. Stanujeta pa sami v velikem štirisobnem stanovanju v sosednji ulici. Vse do nocoj sploh nisem pomislil nanju, zdaj pa sem začel malo premlevati nekatere stvari.

Kaj jima bo štirisobno stanovanje, ko nimata družine? Zakaj druga drugo kličeta sestra, če pa nista sestri? Zdaj pa, ko je očka govoril, da pod nobenim pogojem ne bomo šli na vas k polnočnici, se je teta Angelina pristrčno smejala. Prav kakor bi ona nagovorila očka, da ne smemo k polnočnici. Presneta babnica, sem si mislil. Mislil sem že nekaj ustreliti, kar bi bilo gotovo precej krepko, pa me je teta Angelina prehitela:

„Božič je še daleč in dovolj časa bo za dogovor o polnočnici. Toda pojutrišnjem je sveti Miklavž. Pridite jutri zvečer k meni na miklavževanje.“

„Kdo pa lahko pride?“ me je zanimalo.

Ona pa je začela naštevati:

„Ti, Borut, Jasna, Peter...“ Brez napake je naštela vse otroke iz tistih vernih družin, ki sem jih jaz poznal.

„Tu nekaj ne bo v redu,“ sem si mislil. „Kaj neki pripravlja? In kako ve za vse te naše družine?“

Sklenil sem, da se bom o tem z očkom resno pomenil, kakor hitro bo odšla. Pa ni bilo nič. Takrat je prišel profesor še z nekim človekom. Predstavil ga je za svojega starega prijatelja Jožeta, ki je pri njem v gosteh.

Premišljeval sem, kako bi profesorja pravočasno opozoril, da teta Angelina nekam čudno dobro pozna vse po mestu. Poskušal sem na razne načine, profesor pa se je samo smejal. Ko nisem nehal, me je potolažil:

„Tonček, bodi brez skrbi, vse je v redu. Potrpi do jutri zvečer.“

Kaj pa mi je drugega preostalo, kot da sem napel vse svoje zaloge potrpežljivosti? Naslednji večer smo šli k teti Angelini. V hiši je bilo že precej drugih gostov. Na hodniku je bil poln obešalnik plaščev, klobukov in kap vseh sort. Gostje so že bili v sobi. Joj, kako velika je bila tista soba! Takoj sem razumel, da so podrlj zid med dvema sobama in iz dveh naredili eno. Vse je bilo lepo okrašeno. Na eni mizi je bil kup darov, ob drugi strani pa je bila prazna miza, pregrnjena z belim prtom. Teta Angelina in teta Helena sta se prav takrat začeli vrteti okrog te mize. Videl sem, kaj sta delali, a nisem razumel. Ena je prinesla dve svečji in križ, druga je na mizo položila knjigo. Tedaj pa je v sobo stopil duhovnik v mašni obleki. Nihče drug ni bil kakor tisti Jože, ki je bil sinoči pri nas. Naš profesor

matematike mu je nekaj zašepetal na uho in namesto k oltarju se je duhovnik usedel v kot. Razumel sem, da bo to priložnost za spoved. Prvi je pokleknil profesor. Ko smo drugi šli k spovedi, je on bral sveto pismo, skupaj smo molili in peli.

Potem se je začela maša. Še vedno sem znal ministrirati, toda zdelo se mi je lepše, če sem med drugimi in tako vsi skupaj sodelujemo pri maši.

Po maši so nam razdelili darove, prepevali smo in se pogovarjali. Skratka: bilo je čudovito. Očka, profesor in teta Angelina pa so me gledali in se smejali:

„No, ali boš še šel k polnočnici na vas?“

Jaz pa sem se naredil užaljene-ga, ker so toliko časa skrivali pred menoj, da sta teti Angelina in Helena redovnici in da imamo kapelico v naši soseščini.

Živko Kustič

125-letnica prenosa škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor

Vseslovenska proslava ob 125-letnici prestavitve škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor je bila na Slomškovo nedeljo, 30. septembra 1984 ob 16. uri v mariborski stolnici. Eno uro prej je bila v stolnici molitvena ura za Slomškovo beatifikacijo.

Slavnost je vodil škof Kramberger s škofi Smejem, šuštarjem in Kvasom. S škofi je somaševalo 75

duhovnikov. Stolnica je bila nabito polna.

Prenos sedeža je bilo zgodovinsko dejanje. Maribor je dejansko prav po Slomškovi zaslugi postal versko, kulturno in narodno središče štajerskih Slovencev. Nova ureditev je v tistem času bila tudi edino učinkovito sredstvo, ki je moglo ustaviti strahoten pritisk germanizacije na Slovence. Da je slovenska narodnostna meja danes na štajerskem tam, kjer je, je nesporno Slomškova zasluga.

Novice IZ SLOVENIJE

Kardinal Kuharić o pravicah vernikov

V Zagrebu in v romarskem središču Marija Bistrica so katoliški Hrvatje 8. in 9. septembra z evharističnim kongresom sklenili praznovanja ob 1300-letnici pokristjanjenja Hrvatov. Papežev zastopnik je bil dunajski kardinal König. Število udeležencev je bilo okrog 400 tisoč.

V mašni pridigi je kardinal Kuharić dejal med drugim: „Cerkev zahteva popolno svobodo, da ima vsak vernik, ne glede na službo in položaj, možnost sodelovanja pri evharistiji... Zares svobodna je družba, v kateri lahko vsak človek svobodno živi z Bogom. Vsi verni občani imajo neodtujljivo pravico javno obhajati evharistijo, ne da bi se morali skrivati ali se bati, da bi jim kdo kaj očital ali jih oviral.

V božjem imenu Cerkev spodbuja vernike, naj v vsaki družbeni ureditvi ali državni stvarnosti z vestnim in poštenim življenjem prispevajo k blaginji celotne skupnosti. Verniki niso samo pobudniki gmotnega napredka, temveč tudi etičnega, moralnega. Toda Cerkev v božjem imenu in v imenu človekovega do-

stojanstva s polno pravico opozarja tudi na probleme, ko verska svoboda ni še povsem uresničena. To ni opozicija, to ni sovražno delovanje, temveč dosledno oznanjanje evangeljske ljubezni in pravičnosti v svobodi.“

Nato je govoril o obsegu svobode, ki mora obsegati pravico staršev do verske vzgoje otrok, pravico do gradnje cerkva, neodtujljivo pravico vsakega vernika, da zahteva duhovnika, pa naj gre za bolnika, vojaka ali zapornika.

Prvi poročeni diakon v Sloveniji

V kapiteljski cerkvi v Novem mestu je bil v nedeljo 16. septembra posvečen v stalnega diakona v Sloveniji geodet Franci Koncilija (38 let), oče treh otrok, ki ima diplomu teološko-pastoralnega tečaja na Teološki fakulteti v Ljubljani. Posvetil ga je nadškof šuštar ob polni cerkvi in prisotnosti žene in otrok. Področje diakonovega delovanja je oznanjevanje, bogoslužje in strežništvo. Diakon pomaga škofu in duhovniku pri bogoslužju, slovesno krščuje, deli evharistijo, jo nosi umirajočim, podeljuje evharistični blagoslov; kjer ni duhovnika, opravi cerkveno poroko,

deli blagoslove, opravlja cerkveni pogreb, ljudi uči in spodbuja, vodi bogoslužna opravila in molitve, vodi opravilo božje besede, opravlja dela krščanske ljubezni in socialne pomoči, vodi oddaljene skupine kristjanov in pomaga laikom pri apostolskem delu.

Začetek „leta duhovnih poklicev“

„Ljudje te potrebujejo, Jezus te kliče!“ S tem geslom so 8. septembra v Sloveniji začeli leto duhovnih poklicev. Izjemno veliko ljudi se je zbralo v Logu pri Vipavi, na Brezjah in na Ptujski gori k molitvenemu srečanju za duhovne poklice. Med približno 7000 navzočimi na Brezjah je bilo nad 500 ministrantov, 50 duhovnikov in veliko redovnic, v Logu je bilo 60 duhovnikov koprške škofije, s škofom Krambergerjem je na Ptujski gori somaševalo 40 duhovnikov.

Mladina v Sloveniji

„Zakaj mladina, ki v miru živi, ki v vsakem oziru laže in lepše živi, kot smo živeli mi, ni zadovoljna, zakaj kar naprej nekaj protestira, razbija in se upira, zakaj je nesrečna, zakaj se posmehuje stvarjem, ki so očitno koristne in smotrne, hkrati pa se meče na tla od navdušenja ob plehkem štoserstvu, pada v trans ob razbijanju bobnov, se zvija od smeha, ko gleda nasilje...“

Siti so zgodbic o družbeni sreči, o čistih, zanosnih in edinstvenih dejanjih svojih očetov, toži se jim po neideološkem čustvovanju, po neza-

količeni družbeni svobodi, po dejanjih, ki se ne istijo s političnim gibanjem...“

(Branko Hofman, Noč do jutra.)

Baragov dan

je bil v nedeljo 16. septembra v Stari Loki. Takoj po svojem škofovskem posvečenju je šel Baraga v Evropo prosit duhovnike, da bi prišli v njegovo škofijo. Med mnogimi kraji, ki jih je obiskal, je bila tudi Stara Loka. To je bilo pred 130 leti, leta 1854. Tega dogodka so se spominjali na Baragovem dnevu. Po somaševanju, ki ga je vodil nadškof šuštar ob udeležbi slovenskih škofov in mnogih duhovnikov ter vernikov, je bila akademija, ki jo je pripravila starološka mladina in dekanijski pevski zbori.

Srečanje mladine v Stični

Medškofijski odbor za študente z asistenti Janezom Grilom, Vinkom Potočnikom in Vinkom Kobalom je za soboto 22. septembra uspešno organiziral vseslovensko srečanje verne mladine v cistercijanski opatiji v Stični. Geslo srečanja je bilo: Poklicani smo k zvestobi. Nad 4000 mladih iz vse Slovenije je preživelo dan v medsebojnem spoznavanju, pogovoru in iskanju lastne poti do zvestobe Kristusu. Z njimi so bili tudi škofje, nad 150 duhovnikov ter gostje iz zamejstva in tujine.

Novi dekan Teološke fakultete

24. septembra je veliki kancler Teološke fakultete ljubljanski nad-

škof in metropolit dr. Alojzij Šuštar imenoval prof. dr. Franca Rozmana za dekana Teološke fakultete v Ljubljani z oddelkom v Mariboru za dobo dveh let. Dr. Rozman je izredni profesor svetopisemskih ved.

Umrli duhovniki

Martin Hrvatič

Po 5-letni hudi bolezni je 13. junija umrl v hiši neke dobre družine v Fladnitzu Martin Hrvatič, upokojeni župnik v Fladnitzu v graški škofiji. Rodil se je 1916 na Teharjah. V Gradcu, kjer je dokončal teološke študije, je bil 1948 posvečen in po kaplanskih službah v raznih krajih je 1959 postal župnik v Fladnitzu. Veliko je delal za mlade in za misijone. Po 19 letih župniške službe so mu opešale moči, stopil je v pokoj. Družina Poelabauer ga je vzela in skrbela zanj do smrti.

Janez Eljaž

16. avgusta je v mariborski bolnišnici umrl Janez Eljaš, upokojeni kuzmiški župnik. Rodil se je 1920 v Bogojini in 1944 bil posvečen v Sombotelu. Po kaplaniji v Beltincih je deloval 28 let v Kuzmi. Povečal je župnijsko cerkev in zgradil novo kapelo v Tvrčkovi in v Doličih. Bil je prizadeven oznanjevalec božje besede, priljubljen katehet in iskan spovednik. 1976 se je zaradi slabosti srca odpovedal fari in se naselil v Radencih.

P. Felicijan OFC Cap.

2. septembra je umrl v mariborski bolnišnici p. Hilarij Felicijan,

kaplan pri sv. Jožefu v Mariboru. Rodil se je 1919 v župniji Vurberk in kot kapucin posvečen 1945 v Dubrovniku. Od 1946 do 1966 je deloval v Štepanji vasi. Tu je storil vse, da je Štepanja vas v Ljubljani postala župnija. Od 1966 je bil v Celju, v Ptujju in v Mariboru. Med prvimi v Sloveniji je začel organizirati romanja zunaj domovine, predvsem v Lurd in sveto deželo.

P. Zdravko Koprivnikar

4. septembra je umrl kapucinski pater Zdravko Koprivnikar. Rojen je bil v Mislinji, župnija št. Ilj pod Turjakom, kot študent stopil v kapucinski red in bil 1945 v Benetkah posvečen. Dušnopastirsko in katehetsko je deloval v škofiji Loki, Stari Loki, Leskovcu, Senovem, Koprivnici, Sv. Križu-Pobočju, Celju, Vožniku in Štepanji vasi. Bil je kapucin z dušo in srcem. Bolezni, tudi slepota in oglušnost zadnja leta, je prenašal zelo vdano.

Albin Gnidovec

19. junija 84 je umrl v ZDA starosta slovenskih duhovnikov, skoraj 90-letni mons. Albin Gnidovec. Rojen je bil 1894 v Velikem Lipovcu, župnija Ajdovec, duhovnik je postal v Ljubljani 1918, bil kaplan v Šentjerneju in v Šentvidu pri Stični. Sredi 20 let je odšel za kaplana k sv. Lovrencu v Cleveland. Po 6 letih je bil prestavljen na župnijo sv. Cirila in Metoda v Rock Springsu, v državi Wyoming. Na tem mestu je ostal do svoje smrti. Zapustil je številne ustanove, ki so rojakom pomagale pri ohranjanju narodnosti in vere.

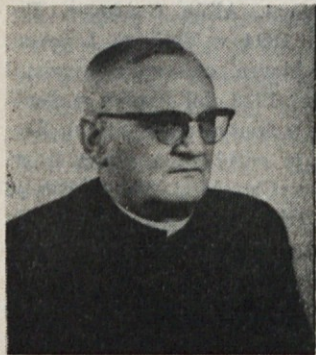
Pater Ciril Petelin, o. cist. - umrl

V torek, 16. oktobra 1984, je po dolgotrajni bolezni umrl pater Ciril Petelin.

Rojen je bil 21. novembra 1910 v Ribnici na Dolenjskem. Kot mlad fant je vstopil k cistercijancem v Stični. V duhovnika je bil posvečen 13. avgusta 1933 v Ljubljani. Posvetil ga je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Novo mašo je zapel 27. avgusta v Ribnici, ki je dala toliko duhovnikov.

Po novi maši je dvanajst let vneto deloval v Sloveniji: nekaj časa v Slomškovem domu v Ljubljani, največ pa v Stični ob skrbnem opatu Avguštinu Kostelcu. Bil je ekonom, ves čas pa tudi skrben dušni pastir.

V maju 1945 je dšel v tujino. Tu je bilo drugo področje njegovega dela. Z msgr. Škerbcem je neumorno deloval pri socialnem delu in tako lajšal duhovno in telesno bedo številnih beguncev. Leta 1949 je prišel v Argentino. Postal je kaplan v enem

izmed sestrskih zavodov, kar je ostal do svoje bolezni, poleg tega pa je rad sodeloval pri slovenskem dušnem pastirstvu. Prva leta v upravi „Duhovnega življenja“ in „Oznanila“ in pri mladinskih organizacijah, pozneje pri gradnji škofovega zavoda v Adroguéju in zadnja leta s spovedovanjem. Ves čas pa je rad obiskoval naše bolnike in se redno udeleževal sestankov slovenskih duhovnikov.

Dne 14. avgusta 1983 je v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj daroval zlato mašo. Z zlatomašnikom je somaševalo še osemnajst slovenskih duhovnikov, pridigal mu je msgr. Anton Orehar, pel pa je pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Po zlati maši se je bolezen vedno bolj stopnjevala. Vendar se je še vedno udeleževal duhovniških sestankov. V juliju 1984 je še somaševal pri zlati maši msgr. Antona Orehara. 16. oktobra 1984 pa ga je v dopoldanskih urah zadela možganska kap.

Pogrebna sv. maša je bila naslednji dan v slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Z msgr. Oreharjem je somaševalo 23 slovenskih duhovnikov. Navzočih je bilo veliko ljudi.

Rajnega patra Cirila, ki so ga odlikovale lepe človeške in duhovniške kreposti, bomo ohranili v lepem spominu. Vsemogočni Bog pa naj mu bo po priprošnji Matere božje bogat plačnik.

Alojzij Starc

Dr. Kremžar - novi načelnik SLS

Zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke (SLS) — Krščanske demokracije (KD) je izvolil namesto umrlega načelnika stranke Miloša Stareta za njegovega naslednika dr. Marka Kremžarja iz Buenos Airesa, dosedanjega podnačelnika za Južno Ameriko. Volilna komisija, ki so jo sestavljali Jože Melaher, Anton Meglič in Lojze Bajc, se je sestala 19. avgusta 1984 v Baragovem domu v Clevelandu (ZDA), pregledala vse prejete volilnice in ugotovila, da se je volitev udeležilo 93 zaupnikov. 66 od njih je glasovalo za dr. Kremžarja.

Novi načelnik SLS — KD izhaja iz znane Kremžarjeve družine. Njegov oče France je bil urednik „Slovenca“ v Ljubljani in enako pri tedniku „Domoljub“. Leta 1923 je bil izvoljen za narodnega poslanca na listi SLS. Poročen je bil z učiteljico Slavico Abram z Goriškega. Imela sta 3 sinove: Marjan je bil duhovnik in je bil ubit, ko je obiskoval slovenske pregnance v Srbiji; France je skupaj s pesnikom Balantičem zgorel novembra 1943 kot poveljnik domobranske postojanke v Grahovem pri Cerknici; Marko (rojen 1928) je bil kot domobranec 27. maja 1945 vrnjen iz Vetrinja, a ga niso ubili, ker je bil še mladoleten. Poslali so ga v zavod za politično prevzgojo, a je že 1946 pobegnil na Koroško.

Leta 1949 je prišel v Argentino, bil najprej tovarniški delavec, kasneje uradnik, se vpisal na ekonom-

sko fakulteto v Buenos Airesu ter doktoriral iz ekonomskih ved leta 1974. Zadnja leta opravlja službo ravnatelja slovenskega podjetja Herman Zupan S. A. Poročen je s Pavlo Hribovšek, sestro padlega domobranca, pesnika Hribovška. Imata pet otrok, sina in štiri hčerke.

Dr. Kremžar je zelo aktiven na različnih področjih: je pisec številnih člankov in razprav, pisatelj črtic (zbirka Sivi dnevi), profesor na Slovenskem srednješolskem tečaju ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši v Buenos Airesu, profesor na slovenskem visokošolskem tečaju, predavatelj in govornik na različnih proslavah. 1960 je postal član zbora zaupnikov SLS, 7 let potem pa član strankinega načelstva. Izdelal je ob 90-letnici ustanovitve SLS (1983) posebno deklaracijo, napisal himno Slovenije v svetu (uglasbil Jože Osana).

Dr. Kremžar je tudi sodelavec naše revije vsa leta. Novemu načelniku izrekamo čestitke za zaupano mu odgovorno mesto v stranki in pa željo, da bi mogel uspešno uresničevati njen program.

med nami v Argentini

Srečanje šolskih otrok

V soboto 29. septembra so se zbrali v Slovenski hiši učenci slovenskih sobotnih šol s svojimi učiteljicami, da bi pozdravili zlatomašnika mons. Antona Oreharja. 50 otrok je bilo v narodnih nošah. Pred cerkvijo je jubilaranta pozdravil učenec Jegličeve šole Jani Dobovšek, učenka Astrid Mežnar pa je monsinjorju izročila slovenski šopek. V cerkvi Marije Pomagaj so učenci z učiteljicami in nekaterimi starši najprej zapeli „Zlatomašnik, bod' pozdravljen!“ Mons. Orehar je v pridigi med mašo spregovoril o Slomškovich zaslugah za verski in narodni obstoj Slovencev in o duhovništvu v katoliški Cerkvi.

Po maši je bila akademija v dvorani, kjer so učenci vseh šol recitirali in peli program „Zlatomašniku mons. Oreharju,“ ki spremlja zlatomašnikovo življenjsko pot in ga je pripravila Anica Šemrov, režiral Frido Beznik, petje pa vodila Zdenka Jan. Zlatomašnik se je na koncu zahvalil za skrbno pripravljeno in prisrčno izvajano prireditev šolskemu referentu ZS Francu Vitrihu in vsem nastopa.

jočim učencem in voditeljicam ter učiteljicam.

Jože Horn — 30 let dušni pastir v Mendozi

Društvo Slovencev v Mendozi je organiziralo zahvalno prireditev ob 30letnici dušnega pastirstva Jožeta Horna med mendoškimi rojaki. Na vabilo k slavju so napisali Ehrlichove besede: „Dokler bo slovenski narod k Bogu molil in ga s pesmijo slavil v svojem jeziku, tako dolgo bo imel za svoj obstanek največje zagotovilo v Bogu samem.“

Prvi slovenski dušni pastir v Mendozi je bil Ivan Caserman, za njim Janez Malenšek, sedaj pa je že 30 let Jože Horn. K praznovanju je prišel tudi mons. Orehar, ki je imel v soboto 22. septembra duhovno obnovo z mašo. Mendoški rojaki so mu čestitali k zlatomašniškemu jubileju.

V nedeljo 23. septembra sta z mendoškimi dušnim pastirjem Hornom somaševala mons. Orehar in mons. Avgust Jambrovič, ki deluje v sanluisški škofiji. Po maši je bila proslava na odru. Pri njej je sodelo-

val pevski zbor pod vodstvom prof. Božidarja Bajuka, društveni predsednik arh. Božidar Bajuk ml. je imel govor, učenci šolskega tečaja so svojemu katehetu podarili duhovni šopek, v imenu mladine sta mu čestitala Pavle Nemanič in Jadranka Ovčjak, za ZSMŽ Marjana Žumer, po besedi mons. Jambroviča se je pa mendoškemu dušnemu pastirju zahvalil za dolgoletno delo med rojaki delegat mons. Orehar.

Pri „svetogorski Mariji“

V nedeljo 7. oktobra je bila 8. obletnica blagoslovitve in umestitve podobe svetogorske Marije v farni cerkvi sv. Rafaela v mestni četrti Devoto. V praznično okrašeni cerkvi je ob štirih popoldne ob vstopu mons. Antona Oreharja zadonela pesem „Zlatomašnik, bod' pozdravljen!“ Pred podobo Marije s Svete gore je zlatomašnika pozdravila v slovenščini Mari Planinšek-Keržič, v kasteljanščini pa Roza Marija Bevič. Po petih litanijah Matere božje in blagoslovu z Najsvetejšim se je začela sv. maša, med katero je pevski zbor „Svetogorski zbor“, ki ga vodi organist Gabrijel Čamernik, pel „Slovensko mašo v čast svetogorski Mariji“, ki jo je njen avtor Čamernik poklonil jubilantu. Po pridigi je prejelo sveto maziljenje 53 starejših in bolehnih rojakov. Skoraj 300 primorskih rojakov je napolnilo cerkev.

Po maši je bila zakuska v župnijski dvorani. Rojaki so ob okrašenih in obloženih mizah pozdravili vstop zlatomanika s prisrčnim ploskanjem, učenec Rožmanove šole Gabrijel Mo-

žina s pesmico, mala Gabrijelca Pahor mu je izročila slovenski šopek, zbor pa je zapel zdravico. Ob prepevanju slovenskih narodnih pesmi, kramljanju in prigrizku so rojaki po dveh urah v cerkvi prebili še 2 uri v prijateljskem srečanju.

Centralni sestanki mladinskih organizacij

Dekleta in fantje, organizirani v Slovenski dekliški organizaciji in Slovenski fantovski zvezi, so imeli letos na prvo nedeljo v mesecu v Slovenski hiši skupne sestanke. Ob 9,30 so imeli vsakokrat mladinsko sv. mašo, pri kateri je mons. Anton Orehar pridigal o mladinskih vprašanjih v luči vere. Za vodstvo petja so se vrstili odseki in krožki posameznih slovenskih središč Vélikega Buenos Airesa. Po zajtrku so imeli predavanja in po njih razgovor. Na sestanku v marcu je predaval dr. Lojze Kuvkovič o smernicah za vzgojo v človeški ljubezni; aprila líc. Milan Magister: Komu naj verjamemo v Argentini?; maja so govorili o poklicanosti v različne stanove (zakonski, duhovniški in redovniški) zakonski par inž. Jernej in Jana Dobovšek, duhovnik Marko Cukjati CM, in redovnica s. Klara iz Vincencijevega doma; junija Zorko Simčič o tragikomičnosti sodobne miselnosti; avgusta so govorili o vprašanjih razporoke in splava pravnik dr. Jože Dobovšek, duhovnik dr. Jure Rode in zdravnik dr. Miha Stariha. Septembra in oktobra zavaljo krajevnih mladinskih dni ni bilo osrednjega sestanka. Po krajevnih središčih so bile mladinske

maše in predavanja po možnosti na 2. nedeljo v mesecu. Zvezna predsednika SDO in SFZ sta bila letos Marija Zurec in Tinko Lavrič, zvezni asistent po dr. Alojziju Stare.

Večeri SKA

Slovenska kulturna akcija je letos v svoji 31. sezoni, organizirala naslednje kulturne večere: 31. marca sta predavala Ladislav Lenček CM in dr. Tine Debeljak o Bükvičevem romanu Vojna in revolucija; 25. aprila dr. Franc Rode: Ali poznamo Sovjetsko zvezo?; 28. aprila je imel pianist Anton Soler Biljenski celovečerni koncert; 5. maja dr. Jože Velikonja: Slovenski izobraženci v ZDA; 12. maja basist Janez Vasle celovečerni koncert: Schumannovo Dichterliebe in slovenske narodne pesmi (ob klavirju Haydée Trinca); 9. junija dr. Vinko Brumen: Dobro in vredno; 23. junija Anton Brulc: 400-letnica Dalmatinove biblije; 4. avgusta dr. Lojze Kukovica: Kaj pravi teologija o dokaznosti božjega bivanja; 18. avgusta: lic. Andrej Rot: Vtisi s potovanja po Evropi in Argentini; 25. avgusta France Pappež: Sadovi zadnjega literarnega natečaja (odlomke brali člani gledališkega odseka SKA); 8. septembra, celovečerni koncert mezzosopranistke Bernarde Fink in njenega brata baritonista Marka Finka: samospevi in dvospevi slovenskih, argentinskih in svetovnih skladateljev (pri klavirju H. Trinca); 22. septembra celovečerni koncert Slovenskega komornega zbora pod vodstvom Anke Savelli-Gaser; 20. oktobra: dr. Katica

Cukjati, Narodna zavednost in emigracijska mladina; 10. novembra: mons. dr. Mirko Gogala, Vloga laika v Cerkvi v luči novega cerkvenega zakonika; 24. novembra: predstavitev knjige dr. Ignacija Lenčka: Rast v resnici in ljubezni, knjigo predstavil dr. Vinko Brumen.

Duhovniški sestanki

Slovenski duhovniki, ki delujejo v Buenos Airesu in okolici, so tudi letos nadaljevali s svojimi sestanki zadnjo sredo v mesecu popoldne. Ob 15,15 je bila najprej skupna pobožnost v cerkvi Marije Pomagaj, nato pa sestanek. Aprila je imel na sestanku duhovno misel mons. Anton Orehar: Duhovnikovo evharistično življenje, predavanje pa dr. Franc Rode: Zgodovina razmerja med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji med leti 1945 do 1984, maja duhovno misel Jože Guštin: Duhovnik in Marijino češčenje, predavanje pa p. dr. Lojze Kukovica: Nekatero novosti v novem Zakoniku cerkvenega prava, važne za duhovnika; na junijskem sestanku je razvil duhovno misel Albin Avguštin: Duhovnik in pobožnost do Srca Jezusovega, Jože Guštin pa je govoril o Marijini legiji; v juliju zavoljo odsotnosti več duhovnikov iz Buenos Airesa ni bilo sestanka; avgusta je imel referat Jože Škerbec: Evharistične molitve, mons. Orehar pa je poročal o svojem potovanju v Evropo; septembra je predaval dr. Mirko Gogala o Novem zakoniku cerkvenega prava, kolikor se nanaša na Evharistijo. Oktobra je imel duhovno misel Matija Borštnar: Duhovnik in

Marija, France Bergant pa predavajeta o čudežni pomnožitvi kruha.

Mladinski dnevi

Krajevni odseki in krožki mladinskih organizacij so organizirali krajevne mladinske dneve, ki so bili: v nedeljo 15. julija v Slovenskem domu v San Martinu, 12. avgusta v Slov. domu v Carapachayu, 26. avgusta v Slomškovem domu v Ramos Mejiji, 2. septembra na Pristavi v Castelarju, 9. septembra v Našem domu v San Justu, 23. septembra v Hladnikovem domu v Slovenski vasi in 4. novembra osrednji mladinski dan v Slovenski vasi. — Okvirni program vseh mladinskih dni je naslednji: mladinska sv. maša, tekmovanje v odbojki, skupno kosilo, nadaljevanje tekmovanj, kulturni program in družabni del.

Mladinski glasbeni večer

15. glasbeni večer ob 35 letnici SDO in SFZ sta zvezna odbora mladinskih organizacij pripravila za soboto 29. septembra ob 20,30 v veliki dvorani Slovenske hiše, pod geslom: Enega srca in duha. Za vodilo so jim bile tudi besede dr. Franca Cigana: „Naša pesem je dragocena dediščina, iz katere so rodovi in rodovi naših prednikov živeli; pa je zopet dediščina, iz katere naj bi sedanji in prihodnji rodovi črpali življenjsko silo v borbi za svoj obstoj.“

V 1. delu programa so nastopili: Oktet San Martín; orkester: Ivi Korošec, Toni Strah, Jože Beltram in Pavel Brula; Anica, Katica in Ma-

rija Arnšek s flavtami; moški zbor San Justo, orkester v sestavi Miha Skubica, Milana Magistra, Anice Arnšek in Andreja Kocmurja; vokalna skupina: Helena Loboda in sestre Arnšek in orkester Magnum.

V 2. delu so se zvrstili: pianist Andrej Jan, mladinski zbori Slovenske pristave, San Justa in Ramos Mejía. Slednji 3 so skupaj zapeli Pozdrav Gorenjski (Ipavec) in Triglav (Flajšman), vsa dvorana za sklep pa mladinsko himno. Spominške besede ob 35-letnici je povedal Tinko Lavrič, napovedovalca sporeda sta bila Lučka Kremžar in Lojze Lavrič, sceno je zasnoval arh. Franci Klemenc, za luči pa sta skrbeli Milan in Bogdan Magister.

Duhovne vaje

Duhovne vaje za moške so bile od petka 28. septembra zvečer do nedelje 30. popoldne v Domu duhovnih vaj v San Miguelu. Udeležencev je bilo 44. Vodil jih je Jože Guštin. Za zakonske pare so bile v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejía od 29. septembra ob 11 do nedelje 30. zvečer. Udeležilo se jih je 7 parov. Vodil jih je dr. Jure Rode. Dekleta (2 skupina) so imela duhovne vaje od petka 5. do nedelje 7. oktobra. Prišlo jih je 29. Vodil jih je Dane Vrečar SDB.

Zveza slov. mater in žena

ZSMŽ je imela svoje mesečne sestanke tudi letos v Slovenski hiši. Aprila je mons. Anton Orehar govoril o ženi v evangeliju, maja dr. Ju-

re Rode o vprašanih razveze zakona in splava, junija polkovnik Emil Cof o slovenskem odporu komunistični revoluciji, julija je bil pogovor o bodočem delu Zveze, septembra je bila obletnica ZSMŽ, oktobra je Jože Bokalič govoril o teologiji osvoboditve, novembra pa je bil razgovor o škofu Rožmanu ob 25-letnici njegove smrti.

17. dan ZSMŽ

Na 1. soboto septembra zvečer je ZSMŽ praznovala svojo 17-letnico. Sv. mašo je daroval mons. Anton Orehar, ki je v pridigi spodbujal matere in žene k nenehnemu osebnemu duhovnemu napredku in v dobro družin ter skupnosti. Po maši je bil v cerkvi Marije Pomagaj koncert Marijinih pesmi pod vodstvom pevovodkinje Anke Savelli-Gaser. Uvodne besede je spregovoril Marko Gaser, Pavči Eiletz je recitirala Debeljakovo Oznanjenje Marijino, župančičevo Na Bledu pa Marica Debevec. Za sklep je bila zakuska z družabnim srečanjem v veži pred dvorano.

Obletnica Rožmanovega zavetišča

V nedeljo 2. septembra je bila 15. obletnica blagoslovitve Slovenskega zavetišča dr. Gregorija Rožmana. — Slavje se je začelo s sveto mašo, ki jo je daroval župnik Jože Škerbec, ki je v pridigi poudaril važnost, da nudi skupnost domače zavetišče ostarelim ali opešanim in osamljenim rojakom. — Po maši je spregovoril predsednik Zavetišča Peter Čarman,

Pavlinka Korošec pa je recitirala „Pozdrav in naročilo iz neznanih grobov“. Maše in skupnega kosila se je udeležilo veliko prijateljev ustanove. V zavodu je zaenkrat 13 rojakov, pripravljenih sob pa je že za še enkrat toliko.

Nova maša Jožeta Adamiča

V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi je bilo 28. oktobra novomašno slavje. Novomašnik Jože Adamič CM, rojen v Slovenski vasi, kjer je tudi končal srednjo šolo, lazarištovski noviciat, filozofske in teološke študije pa napravil v Sloveniji, je po novi maši v Sloveniji ponovil novo mašo tudi v rodni vasi v Argentini. Pred vstopom v cerkev mu je sestra izročila novomašni križ, novomašni govornik je bil Marko Cukjati CM, slavnostno kosilo pa je bilo v dvorani Baragovega zavoda. Novomašnik se je vrnil na delo v Slovenijo.

Obletnica Slomškovega doma

V nedeljo 16. septembra je Slomškov dom v Ramos Mejiji slavil svojo 23. obletnico. Ob 11. uri je po dviganju zastav in petju himen mons. Anton Orehar daroval sv. mašo in ob nedeljskih berilih poudaril potrebnost odpuščenja in sprave. Med mašo je pel cerkveni zbor pod vodstvom organista Čamernika.

Po skupnem kosilu je bil ob 4 popoldanskih program, ki ga je pripravil kulturni referent SD France Šturm. Razen govora, ki ga je imel lic. Albin Magister, je bil ves spo-

red posvečen slovenski pesmi. Učenci Slomškove šole so peli pod vodstvom Saše Omahna, Olge Urbančič in Vere Breznikar; Mladinski zbor Slomškovega doma pod vodstvom Tineta Selana ter Slovenski komorni zbor pod vodstvom Anke Savelli-Gaser.

Misijonska nedelja

Na misijonsko nedeljo, 21. oktobra, je bila pri vseh slovenskih mašah pridiga o misijonskem poslanstvu Cerkve, nabirka med mašo pa za papeško „Družbo za širjenje vere“. Skupna prireditev je bila popoldne v Slovenski hiši. V cerkvi Marije Pomagaj sta somaševala z mons. Oreharjem Peter Opeka CM, misijonar na Madagaskarju, ki je prišel k svoji družini v Buenos Aires na zdravljenje in obisk, ter superior Ladislav Lenček CM. Mons. Orehar je v pridigi govoril o misijonski duhovnosti in dejavnosti krščanske družine. Akademija je bila nato v dvorani.

SKAS v letu 1984

Odbor Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva je imel seje vsake 3 tedne, zadnjo soboto v mescu je bil v Slovenski hiši filozofski cikel predavanj univ. prof. dr. Milana Komarja o „strahu pred svobodo“, 2. del (v sopriredbi z visokošolskim tečajem). Odborniki SKAS-a so imeli tudi srečanje z dr. Jožetom Velikonjo iz ZDA in prof. Alešem Brecljem iz Trsta. 6. oktobra je bil občni zbor, ki je izvolil odbor, v katerem so predsednik arh. Marjan Ei-

letz, tajnik dr. Jure Rode in odborniki dr. Katica Cukjati, prof. Tine Vivot, lic. Milan Magister in dr. Andrej Fink. Isti dan zvečer je bilo predavanje za širšo publiko Sebastijana Kocmurja o „slovenski petindvajseti uri“. V soboto, 13. oktobra je bila vsakoletna večerja za članstvo.

Pristavski dan

V nedeljo 17. oktobra je Slovenska pristava v Castelarju praznovala svojo 17. obletnico. Po blagoslovitvi novega odra pod ombujem na vrtu in gledališke sobe, poimenovane po Ivanu Kopaču, je mons. Anton Orehar daroval sv. mašo. Ob liku škofa Rožmana je podčrtal zlasti njegovo pokorščino Cerkvi in zaupanje v božjo previdnost, kar je v zgled in spodbudo nam vsem. Med mašo je pel Mladinski zbor s Pristave pod vodstvom Anke S.-Gaser. — Po skupnem kosilu je bil ob 5 popoldne kulturni program. Po pozdravnih besedah predsednika SP dr. Julija Savellija je bila uprizoritev množične „farne igre pod milim nebom“ Davorina Petančiča „Naša apostola“ o svetih bratih Cirilu in Metodu v režiji Mihe Gaserja. Pri predstavi je igralo 100 igralcev. Za maske je poskrbel Nande Češarek, sceno Tone Oblak, kostume Magda Češarek, zvočne naprave Franci Gričar in Jurij Fajdiga, električno napeljavo Tomaž in Peter Pavšer, vodja scene je bil Rudi Gričar, inscipient je bil Jože Oblak. — Predstava sodi med pomembnejše prireditve, zlasti ker je bila sad skupnih naporov pristavske skupnosti.

KJE JE KAJ

LETO 51

DECEMBER 1984

ADVENT IN BOŽIČ	Božične čestitke DŽ	641
	Božično voščilo	642
	Brezmadežna (Milena Merlak)	643
	Venec, osvetljen od sveč; Kot za prvi božič (Vladimir Kos)	644
	Advent in božič (Silvin Krajnc)	645
	Pridi! (Alojz Rebula)	649
	Pričakovanje v sodobnem človeku (Lojze Kozar)	651
	Pogovor z božičnim vetrom (Vladimir Kos)	655
	Prvi božič (Jan Dobraczynski)	656
	Neodposlano pismo (Metka Mizerit)	663
	Marija (Rezi Marinšek)	665
	Na sveti večer (Ljubka Šorli)	669
	VERSKI ČLANKI	Odpusti nam naše dolge! (Nadškof Šuštar)
Teologija osvoboditve (Milan Magister) ...		670
Sv. Duh in osebno odrešenje (Tajništvo za nekrstjane pri apostolskem sedežu)		672
ŠKOF ROŽMAN	Škof Rožman in slovenski visokošolci (Po Kolaričevi knjigi)	673
	Škofova duhovnost v njegovih mislih	675
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Janez Pavel II. v Kanadi	678
	Umrli je kardinal Josif Šlipyj	682
V DRUŽINI	Spočetje (Vital Vider)	684
ZA MLADINO	Skrivnostni sosedi (Živko Kustič)	686
IZ KRONIKE	Iz Slovenije	689
	P. Ciril Petelin, o. cist., umrl	692
	Dr. Kremžar — novi načelnik SLS	693
	Med nami v Argentini	694

AÑO 51

DICIEMBRE 1984

UVOŽENO OD DOMA

Radio Erivan. — Vprašanje: „Ali se tudi partija moti?“ — Odgovor: „Načelno ja. Praktično pa nikdar.“ — Dodatno vprašanje: „Kje ste pa to zvedeli?“ — Odgovor: „Vprašali smo partijo.“

— — —
Samo pod kožo smo vsi rdeči.

— — —
Največkrat je pameten tisti, ki se dela neumnega.

— — —
Socialne razlike v socializmu razbijajo enoličnost.

— — —
Veliko bodočnost nam jamčijo samo še ma'i bogovi.

— — —
Tudi visoke glave imajo lahko nizko ceno.

— — —
Ne hvali dneva pred večerom! Zvečer je še TV program.

— — —
Težave so za nami. Pred nami tudi.

— — —
Tovariši, položaj je več kot resen. Čuvajmo svoje položaje!

— — —
Mladi pridejo težko do položajev, stari jih težko izgubijo.

— — —
Vem, za kaj delam, odkar so me seznanili z dolgovi.

— — —
Zakaj je zadnje čase tako težko izstopiti iz partije? Ker imajo tisti zunaj vedno bolj ostre pogoje za izstop.

Malo za šalo...

„Kadar govorim, ne vem kam z rokami.“

„Poskusi si z njima zamašiti usta.“

— — —
„Kdaj si se odločil, da boš živel od tuje neumnosti?“

„Potem ko sem ugotovil, da ne morem od svoje pameti.“

— — —
Ravnatelj gledališča: „Ne vzdržim več, to je prava norišnica!“

— — —
Igralka: „Ja, le da je v norišnici ravnatelj normalen.“

— — —
„Ali si pustil dekle zato, ker je dobila očala?“

„Ne, zato, ker je dobila očala, je pustila ona mene.“

— — —
Pijanček pijančku: „Z ženskami pa res nimam sreče: prva mi je ušla, druga mi je pa ostala.“

SODELAVCI DŽ 1984:

Prof. Božidar Bajuk, dr. Tine Debeljak, Tine Debeljak ml., Božidar Fink, Jože Guštin, Avgust Horvat, Stane Hrovat, Zdenka Jan, dr. Vladimir Kos, dr. Marko Kremžar, dr. Jože Krivec, Ivanka Krušič, dr. Lojze Kukovica, lic. Milan Magister, Rezi Marinšek, Metka Mizerit, msgr. Anton Orehar, France Papež, France Pernišek, Andrej Poznič, Pavle Rant, dr. Jure Rode, dr. Julij Savelli, lic. Marjan Schiffrer, Rudolf Smersu, dr. Alojzij Starc, Franca Tomazin, France Vitrih in arh. Jure Vombergar. Zunanja in notranja oprema: Stane Snoi.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja ga konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: msgr. Anton Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA. Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treeview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1984 ša 1.800.-. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa eslovena. Editor y director: mons. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

